

Coleg Gŵyr Abertawe
Gower College Swansea

Coleg Gŵyr Abertawe

**Adroddiad Blynyddol a
Datganiadau Ariannol
ar gyfer y flwyddyn yn
diweddu 31 Gorffennaf 2018**

Coleg Gŵyr Abertawe

Personél Rheoli Allweddol, Bwrdd y Llywodraethwyr ac Ymgynghorwyr Proffesiynol

Personél rheoli allweddol

Diffinnir personél rheoli allweddol fel aelodau o Dîm Arweinyddiaeth y Coleg ac fe'u cynrychiolwyd gan y canlynol yn 2017/18:

Mark Jones, Pennaeth a Phrif Swyddog Gweithredol; Swyddog Cyfrifyddu

Nick Brazil, Is-Bennaeth

Paul Harris, Is-Bennaeth Gwasanaethau Corfforaethol

Kay Morgan, Is-Bennaeth Gwasanaethau Academaidd

Paul Kift, Cyfarwyddwr Sgiliau a Datblygu Busnes Development

Sarah King, Cyfarwyddwr AD

Bwrdd y Llywodraethwyr

Mae rhestr lawn o'r Llywodraethwyr i'w gweld ar dudalennau 24-25 o'r datganiadau ariannol hyn. Roedd Mrs S Barron wedi gweithredu fel Clerc y Gorfforaeth drwy'r cyfnod.

Ymgynghorwyr Proffesiynol

Archwilydd datganiadau ariannol a chyfrifwyr adrodd:

Mazars LLP

90 Victoria Street

Bristol

BS1 6DP

Archwilwyr Mewnol:

TIAA Limited

53 – 55 Gosport Business Centre

Aerodrome Road

Gosport

PO13 0FQ

Bancwyr:

HSBC

1 Alexandra Road

Gorseinon

Swansea

SA4 4NJ

Barclays

1-3 Windsor Place

Cardiff

CF10 3BX

Cyfriethwyr:

Blake Morgan

Swansea Enterprise Park

Castle Court

Swansea

SA7 9LZ

Coleg Gŵyr Abertawe

CYNNWYS

Tudalen	
Adroddia y Corff Llywodraethu	4
Datganiad Llywodraethu Corfforaethol a Rheolaeth Fewnol	23
Datganiad y Corff Llywodraethu ar reoleidd-dra, priodoldeb a chydymffurfiad y Colegâ thelerau ac amodau cyllid y Corff Ariannu	32
Datganiad o Gyfrifoldebau Aelodau'r Gorfforaeth	33
Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Gorff Llywodraethu Coleg Gŵyr Abertawe	35
Datganiad Cyfunol a Datganiad y Coleg o Incwm Cynhwysfawr	39
Datganiad Cyfunol a Datganiad y Coleg o Newidiadau Cronfeydd Wrth Gefn	40
Mantolenni fel ar 31 Gorffennaf	41
Datganiad Cyfunol o Lif Arian	42
Nodiadau ar y Cyfrifon	43

Coleg Gŵyr Abertawe

Adroddiad y Corff Llywodraethu

Mae'r aelodau'n cyflwyno eu hadroddiad a'r datganiadau ariannol wedi'u harchwilio am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018.

Statws Cyfreithiol

Sefydlwyd y Gorfforaeth o dan Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 at ddiben cynnal Coleg Gŵyr Abertawe. Mae'r Coleg yn elusen sydd wedi'i heithrio o dan Ran 3 Deddf Elusennau 2011.

Cenhadaeth

Datganiad cenhadaeth y Coleg a fabwysiadwyd ym mis Mai 2016 yw fel a ganlyn:

“Ysbrydoli a chefnogi ein dysgwyr i gyflawni eu llawn botensial trwy ddarparu addysg a hyfforddiant o'r safon uchaf”

Gweledigaeth y Coleg yw sail y Datganiad Cenhadaeth:

“Bod y dewis gorau i ddysgwyr”

Wrth symud ymlaen, rydym wedi nodi pedwar cyfeiriad strategol 'craidd' a nodau cysylltiedig a fydd yn cefnogi'r Coleg i gyflawni ei weledigaeth a'i genhadaeth.

Y pedwar cyfeiriad strategol yw:

- DYSGWR – rhoi'r dysgwr wrth wraidd popeth a wnawn.
- ANSAWDD – darparu'r ansawdd gorau posib ym mhob peth a wnawn.
- EFFAITH – cael yr effaith gadarnhaol uchaf bosibl ar les economaidd a chymdeithasol dysgwyr unigol yn Abertawe a de-orllewin Cymru.
- RHAGORIAETH – ymdrechu i fod yn sefydliad rhagorol, tyfu'n gynaliadwy, arloesi a buddsoddi.

Budd Cyhoeddus

Mae Coleg Gŵyr Abertawe yn elusen sydd wedi'i heithrio o dan Ran 3 Deddf Elusennau 2011 ac fe'i rheoleiddir gan Lywodraeth Cymru. Mae aelodau'r Corff Llywodraethu, sy'n ymddiriedolwyr yr elusen, wedi'u nodi ar dudalennau 24 - 25. Wrth osod ac adolygu amcanion strategol y Coleg, mae'r Corff Llywodraethu wedi rhoi sylw dyledus i ganllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd cyhoeddus ac yn arbennig ei ganllawiau atodol ar hyrwyddo addysg. Mae'r canllawiau yn amlinellu'r gofyniad bod rhaid i bob sefydliad a hoffai gael ei gydnabod fel elusen ddangos, yn benodol, bod ei nodau er budd y cyhoedd.

Coleg Gŵyr Abertawe

Wrth gyflawni ei genhadaeth, mae'r Coleg yn darparu'r buddion cyhoeddus adnabyddadwy canlynol trwy hyrwyddo addysg:

- Addysg o safon uchel
- Cysylltiadau â phrifysgolion yn y DU er mwyn hybu cyfleoedd addysg uwch
- Ehangu cyfranogiad a mynd i'r afael ag allgáu cymdeithasol
- Hanes cyflogaeth gwych i fyfyrwyr
- Systemau cymorth cadarn i fyfyrwyr
- Cysylltiadau â chyflogwyr, diwydiant a masnach.

Cefndir

Mae Coleg Gŵyr Abertawe yn gweithredu ar draws dinas Abertawe ar nifer o safleoedd: Campws Gorseinon, Campws Tycoch, Campws Hill House, Campws Llwyn y Bryn, Plas Sgeti a Chanolfan Hyfforddiant CGA, yn ogystal â safle yng nghanol y ddinas y mae angen gwaith adnewyddu arno ar hyn o bryd (Hwb Cyflogadwyedd Ffordd y Brenin). Mae nifer fawr o fyfyrwyr o'r tu allan i'r ddinas yn dod i'r Coleg, ac mae rhai ohonynt yn teithio cryn bellter i wneud hynny.

Ein nod yma yw cynnig cyfleoedd dilyniant o lefel astudio mynediad i israddedig gyda lefelau priodol o gymorth i fyfyrwyr beth bynnag fo'u man cychwyn. Rydym yn gadarn ein penderfyniad i ddilyn polisiau'r Adran Addysg a Sgiliau, gan sicrhau bod addysg alwedigaethol yn arwain at ganlyniadau gwerth chweil.

Gweithredu cynllun strategol

Ym mis Hydref 2016, mabwysiadodd y Coleg gynllun strategol ar gyfer y cyfnod 1 Awst 2016 i 31 Gorffennaf 2020.

Mae'r cynllun strategol yn cynnwys targedau'n ymwneud ag Ansawdd, Myfyrwyr, Cofrestru, Cyllid ac Ystadau, Staff a Rhagoriaeth. Gosodir y targedau mewn termau absoliwt ac mewn nifer o dargedau, cyfeirir at berfformiad perthnasol y Coleg yng nghyd-destun colegau AB eraill.

Yn ogystal, ategir y cynllun strategol gan Gynllun Gweithredol Blynyddol mwy manwl ac yna fe'i cysylltir â chynlluniau adrannol.

Mae'r Gorfforaeth yn monitro perfformiad y Coleg yn erbyn y cynlluniau hyn. Caiff y cynlluniau eu hadolygu a'u diweddarau bob blwyddyn.

Mae'r Coleg yn cyrraedd ei darged o ran cyflawni'r amcanion hyn. Mae cyfres o ddangosyddion perfformiad wedi cael eu cytuno i fonitro gweithrediad llwyddiannus y polisiau.

Mae'r Coleg yn ymroddedig i arsylwi ar bwysigrwydd mesurau a dangosyddion sector a data a gynhyrchir gan Lywodraeth Cymru sy'n ystyried mesurau fel cyfraddau llwyddo.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'n ofynnol i'r Coleg gwblhau'r Cofnod Cyllid blynyddol ar gyfer Llywodraeth Cymru. Mae'r Coleg yn dadansoddi ei berfformiad ariannol yng nghyd-destun colegau AB eraill ac yn defnyddio'r wybodaeth feincnodi i osod targedau yn y dyfodol. Mae'r Coleg yn defnyddio'r canllawiau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru i oleuo ei adolygiad o'i Iechyd Ariannol. Mae'r Coleg wedi hunanasesu bod ganddo iechyd ariannol "Categori A". Diffiniad Categori A Llywodraeth Cymru yw: "Mae sefyllfa ariannol y sefydliad a'i strategaeth ariannol yn cefnogi'r cynllun sefydliadol yn llawn".

Pobl

Mae'r Coleg yn cyflogi 771 o bobl (cyfwerth ag amser llawn(FTEs)), y mae 528 ohonynt mewn adrannau dysgu. Mae 38 o staff FTE eraill yn cael eu cyflogi yn Track Training Limited.

Enw da

Mae gan y Coleg enw da'n genedlaethol ac yn lleol mewn perthynas ag amrywiaeth y ddarpariaeth y mae'n ei chynnig ac ansawdd y dysgu ac addysgu a gaiff eu cynnig. Mae cynnal brand ansawdd yn hanfodol ar gyfer llwyddiant y Coleg o ran denu myfyrwyr a chysylltiadau allanol.

Nifer y myfyrwyr

Yn 2017/18 mae'r Coleg wedi darparu gweithgaredd sydd wedi cynhyrchu £23.3 miliwn ym mhrif ddyfarniad cyllid y corf ariannu (2016/17 – £22.9 miliwn). Roedd gan y Coleg oddeutu 4,200 o fyfyrwyr amser llawn a 3,500 o fyfyrwyr rhan-amser.

Llwyddiannau myfyrwyr

Mae myfyrwyr yn parhau i ffynnu yn y Coleg gyda chyfraddau llwyddo o 87%.

Datblygiadau i'r cwricwlwm

Yn ystod 2017/18 bu'r uwch dîm rheoli a rheolwyr y cwricwlwm yn canolbwyntio ar feysydd allweddol y cwricwlwm a nodir yn wybodaeth y farchnad lafur yn 2016, sef:

- Adeiladu
- TGCh/Digidol/Technoleg (gan gynnwys Llythrennedd Digidol)
- Y Sector Ynni
- Gwasanaethau Ariannol a Phroffesiynol Finance and Professional Services
- Life Sciences

Daethwyd ag arbenigwyr y diwydiant i mewn i weithio a thimau cwricwlwm meysydd TGCh / digidol, peirianeg/ynni, cyllid a gwasanaethau a busnesau proffesiynol. Yn ogystal, gwnaethwyd defnydd cynyddol o fyrddau diwydiant er mwyn llywio a chyfarwyddo datblygiadau cwricwla'r dyfodol.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae gan y Coleg enw cryf am arloesedd a newid yn y cwricwlwm. Dros y blynyddoedd, mae wedi cyflwyno cyrsiau newydd mewn sawl maes cwricwlwm er mwyn diwallu anghenion myfyrwyr yn well. Ar gyfer 2017/18, parhaodd y Coleg i ddatblygu'r maes adeiladu. Yn ogystal, mae'r Coleg wedi gwella'r ddarpariaeth ddatblygiadol o sgiliau llythrennedd, rhifedd, llythrennedd digidol a chyflogadwyedd y myfyrwyd drwy fenter 'Skills 4 Progression' a gyflwynyd ar draws yr holl raglenni amser llawn.

Mae'r Coleg yn parhau i ehangu'r amrywiaeth o gyrsiau ar gyfer myfyrwyr sydd mewn perygl o fod yn NEET (heb fod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant). Mae mentrau megis "Y Bont" a rhaglenni Astudiaethau Galwedigaethol Lefel 1 i ddarparu sesiynau blasu i gadw pobl ifanc mewn addysg a'u galluogi i symud ymlaen i raglenni galwedigaethol yn y flwyddyn ganlynol wedi'u gwella drwy gyflwyno rhaglenni sgiliau academaidd.

Mae'r Coleg hefyd yn gweithio'n agos gydag ysgolion lleol drwy gyflwyno ei raglenni 'Sbardun' a 'Coleg Iau' i bobl ifanc rhwng 14 ac 16 oed. Mae'r rhaglenni hyn yn darparu amrywiaeth o weithgareddau gyda'r nod o ddiddori ac ysbrydoli pobl ifanc, gan eu hannog i barhau mewn addysg ôl-16.

Mae'r Coleg yn parhau i gynnig amrywiaeth eang o raglenni Lefel 3, gan gynnwys safon uwch mewn dros 40 o wahanol bynciau. Ategir y rhaglen Safon Uwch gan raglen diwtorial arbenigol i'r rhai sy'n gwneud cais i Rydgrawnt neu i broffesiynau meddygol. Mae'r Coleg yn falch bod chwe myfyriwr o arholiadau'r haf hwn wedi symud ymlaen i Rydgrawnt gyda thua 200 o fyfyrwyr eraill yn symud ymlaen i brifysgolion Russell Group.

Datblygwyd y dilyniant hwn trwy gysylltiadau'r Coleg â Phrifysgol Caergrawnt trwy eu rhaglen AU+ a thrwy arwain gweithgareddau Canolfan Seren a ariennir gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r Coleg yn cydnabod bod llawer o fyfyrwyr yn dymuno astudio ar lefel AU yn yr ardal leol. Mae gan y Coleg gysylltiadau da â'r sefydliadau AU lleol y mae wedi'i ehangu eleni i gynnwys Prifysgol Glyndŵr a Phrifysgol Sir Gaerloyw. Mae hyn wedi arwain at gynnydd pellach yn nifer y cyrsiau addysg uwch a chofrestriadau ar ei cyfer, gyda chwe chwrs AU newydd. Rhan o strategaeth y Coleg yw parhau i ddatblygu'r cyrsiau lefel 4 a lefel 5 hyn gyda sefydliadau AU er mwyn cynyddu lefel y gweithgarwch AU yng Ngholeg Gŵyr Abertawe

Ansawdd a Safonau

Cynhaliodd Estyn arolygiad llawn o holl ddarpariaeth addysg bellach y brif ffrwd yn y coleg ym mis Ionawr 2018. Gweler ganlyniadau'r arolygiad isod:

Coleg Gŵyr Abertawe

Canlyniadau Cyffredinol y Coleg

Perfformiad Presennol	Da
Rhagolygon gwella	Da
Cwestiwn Allweddol 1- Pa mor dda yw'r canlyniadau?	Da
1.1 Safonau	Da
1.2 Lles	Da
Cwestiwn Allweddol 2- Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?	Da
2.1 Profiadau Dysgu	Da
2.2 Addysgu	Da
2.3 Gofal, Cymorth ac Arweiniad	Ardderchog
2.4 Amgylchedd Ddysgu	Da
Cwestiwn Allweddol 3 - Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth	Da
3.1 Arweinyddiaeth	Da
3.2 Gwella Ansawdd	Da
3.3 Gweithio mewn Partneriaeth	Ardderchog
3.4 Rheoli Adnoddau	Da

Canlyniadau Maes Dysgu

Maes Dysgu	KQ1 – Pa mor dda yw'r canlyniadau?	KQ 2 – Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?
Sgiliau	Digonol	Digonol
Busnes, Gweinyddu & Gyfraith	Da	Da
Iechyd, Gofal Gymdeithasol a Gofal Plant	Da	Da
Peirianeg a thechnolegau gweithgynhyrchu	Da	Da
Lefelau A	Da	Da
Celf a Dylunio	Da	Da

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae gan y Goleg gynllun gweithredu wrth law er mwyn mynd i'r afael ag argymhellion y tîm arolygu.

Dros y blynyddoedd diwethaf, mae'r Coleg wedi canolbwyntio ar wella ei gyfradd llwyddo ac mae hyn wedi cael effaith bositif wrth i'r canran gynyddu o 73% yn 2010/11 i 87% yn 2016/17.

	Coleg	Cyfartaledd y Sector
2010/11	73%	80%
2011/12	75%	82%
2012/13	83%	84%
2013/14	86%	85%
2014/15	86%	86%
2015/16	86%	86%
2016/17	87%	87%

Cyflawnwyd y gwelliant hwn drwy gyfuniad o rhoi sylw i gywirdeb data a hawliadau ardystio amserol ynghyd â ffocws ar gyrsiau sy'n tanberfformio. Gweithredwyd broses gwella ansawdd gan banel gwella ansawdd a craffwyd ar y cyrsiau oedd yn tanberfformio.

Mae Cynllun Strategol 2016-2020 y Coleg yn gosod targed i gyfraddau llwyddiant cyffredinol AB i fod yn chwarteli uchaf yr holl golegau yng Nghymru. Mae Cynllun Gweithredol Blynyddol 2017/18 yn gweithio tuag at y nod hwn gyda tharged un blwyddyn o gynnal prif gymwysterau academaidd yn y chwartel uchaf a symud prif gymwysterau galwedigaethol i'r ail chwartel. Cyflawnwyd y ddau nod yma. Mae cynllun gweithredu blynyddol 2018/19 yn gosod targed i gymwysterau academaidd a galwedigaethol fod yn y chwartel uchaf.

Dysgu Seiliedig ar Waith (DSW) - Cymru

Mae'r Coleg yn darparu amrywiaeth o gyfleoedd hyfforddiant Prentisiaeth drwy ei gontract Dysgu Seiliedig ar Waith (DSW).

Coleg Gŵyr Abertawe yw'r prif gontractwr ar gyfer contract PS4 o dan DSW, gyda gwerth blynyddol o tua £4 miliwn yn 2016/17. Mae hyn wedi cynyddu i tua £7 miliwn ar gyfer 2017/18 ag oddeutu £7.5 miliwn ar gyfer 2018/19.

Coleg Gŵyr Abertawe

Gellir crynhoi'r Fframwaith Llwyddiant Perfformiad dros y tair blynedd diwethaf fel a ganlyn:

Rhaglen	Mesur	Cyflawniad Gwirioneddol 2015/16	Cyflawniad Gwirioneddol 2016/17	Cyflawniad Amcanol 2017/18	Cymharydd Cenedlaethol
Prentisiaethau	Llwyddiant Fframwaith	78%	81%	83%	86%

Prif ffocws i'r Coleg yw gwella cyfraddau llwyddiant y fframwaith sy'n ymwneud â DSW gyda'r nod o ragori ar y meincnod sector ym mhob maes.

Cynhaliodd Estyn arolygiad ym mis Chwefror 2016 ar Dysgu Seiliedig ar Waith y Coleg fel rhan o 'Swansea Bay Skills Partnership, sef consortiwm a ffurfiwyd ym mis Ebrill 2015. Gofwynwyd i'r Coleg wneud hyn gan Lywodraeth Cymru. Roedd y consortiwm yn cynnwys:

- Coleg Gŵyr Abertawe
- Cyngor Dinas a Sir Abertawe (CCOS) Hyfforddiant Cyflogadwyedd am Oes (LLETS)
- 6 is-gontractwyr (y mwyafrif drwy LLETS).

Cynhaliwyd yr arolygiad ar gyfnod anodd yn ystod camau olaf y trafodaethau rhwng y Coleg a CCOS ar gyfer trosglwyddo cytundeb DSW i'r Coleg (gyda'r trosglwyddiad yn dod i law llai na 2 fis yn ddiweddarach).

Er bod y Coleg wedi dechrau mynd i'r afael â materion o dan drefniadau'r consortiwm newydd, roedd yr ymgynhoriad hir ar drosglwyddo'r cytundeb wedi cyfyngu amher y Coleg ynghylch datblygu arferion gwaith y consortiwm erbyn adeg yr arolygiad.

Cafodd yr arolygiad hwn ei seilio ar ddata a wiriwyd o 2014/15 a ni ellid defnyddio'r data a rhagwelwyd ar gyfer 2016/17 yn y dyfarniad dyfarniad, er i ddyfarniad Estyn nodi bod '*data heb ei gyhoeddi ar gyfer 2015-16 yn dangod bod cyfraddau cyrhaeddiad y dysgwyr yn dechrau gwella*'.

Ym mis Hydref 2017, cwblhaodd Estyn ymweliad monitro i asesu cynydd yn unol â'i 8 o argymhellion. Cafwyd cynnydd bodhaol ar gyfer 5 o'r argymhellion a barnwyd mai ychydig o gynydd yn unig cafodd ei gwneud ar gyfer 3 argymhelliad. Dyma'r meysydd:

Argymhelliad 1: Gwella cyfraddau'r dysgwyr o ran cwblhau eu fframweithiau hyfforddi a'u cymwysterau'n llwyddiannus

Argymhelliad 6: Gwella'r ffordd y caiff perfformiad dysgwyr ei fonitro a'i reoli

Argymhelliad 7: Gwella cywirdeb hunanasesu

Coleg Gŵyr Abertawe

Unwaith eto, oblegid amseriad yr ymweliad monitro, er bod y cyfraddau cyrhaeddiad wedi gwella, dim ond data wedi'i wirio (yr un fath ag a ystyriwyd yn yr arolygiad) y gallwyd ei ystyried, ac felly barnwyd bod y cynnydd yn gyfyngedig. Nid oedd y data a ddilyswyd ar gael tan fis Rhagfyr.

Dyma oedd canlyniadau'r arolygiad:

	Barn Estyn 2015/16	Barn hunan asesu'r Coleg 2016/17 (yn seiliedig ar ddata 15/16)	Adroddiad hunan asesi'r Coleg 2017/18 (yn seiliedig ar ddata 16/17)
Cwestiwn Allweddol 1 – Pa mor dda yw'r canlyniadau?	Digonol	Digonol	Da
1.1 Safonau	Da	Da	Da
1.2 Lles			
Cwestiwn Allweddol 2 – Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?	Digonol	Da	Da
Cwestiwn Allweddol 3 – Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?	Digonol	Da	Da
Gradd Cyffredinol	Digonol	Da	Da
Rhagolygon ar gyfer gwella	Digonol	Da	Da

Mae'r Coleg wedi datblygu cynllun gweithredu cynhwysfawr i roi sylw i'r materion a godwyd yn ystod yr arolygiad yn ogystal â'r rhai hynny sy'n deillio o'r trefniadau newydd. Mae llawer o waith wedi'i wneud ar greu ac adeiladu timau staffio newydd yn dilyn TUPE, gyda datblygiad staff sylweddol wedi'i gyflawni er mwyn safoni arferion a sicrhau safon uchel o ddarpariaeth i ddysgwyr yn ogystal â gweithio i sicrhau y gall yr holl weithgaredd dan y contract newydd hwn elwa trwy rannu'r arferion da sydd eisoes yn bodoli. Bellach, mae'r Coleg wedi myfyrio ar y gwaith a wnaed er yr adolygiad a dengys hyn yn ei farn o'r sefyllfa bresennol.

Coleg Gŵyr Abertawe

Ers hynny, mae'r Coleg wedi datblygu cynllun gweithredu cynhwysfawr o fewn dysgu seiliedig ar waith ac ar draws ei bartneriaid cyflenwi (8 cyfadran coleg a 2 is-gontractwr). Mae gwelliannau wedi cael eu gwneud i ansawdd a pherfformiad ac mae'r Coleg yn dosrannu mwy o gyllid ar gyfer prentisiaethau i'r ardaloedd sy'n perfformio'n well, gan leihau'r nifer o gyllid ar gyfer prentisiaethau mewn ardaloedd sy'n perfformio'n wael, nes bod gwelliannau'n cael eu gwneud. Mae data dilysu wedi cadarnhau'r tueddiad o welliant parhaus (81% ar gyfer 2016/17 a rhagwelir 2017/18 o 83%)

Mae'r Coleg wedi cynhyrchu cynllun Datblygu Ansawdd llawer cryfach sy'n canolbwyntio ar wreiddio gwelliannau ansawdd gan arddangos effaith bositif. Cynhelir ymweliad monitro gan Estyn ar 3-6 Rhagfyr i adolygu'n cynnydd diwygiedig yn erbyn argymhellion arolygiad Chwefror 2016. Rydym yn gweithio ar ein taith o wella'n barhaus ac yn gweithio tuag at fod yn sefydliad darparu gradd 1 (Gradd Ardderchog) erbyn ein hadroddiad hunan asesi yn 2020. Mae gwelliannau wedi'u gwneud a dylid dangos effaith gadarnhaol y rhain yn ystod ymweliad monitro Estyn. Bernir y bydd y coleg yn foddhaol ym mhob maes ac yn cael ei ddileu o'r monitro.

Perfformiad Ariannol

Cefnogir perfformiad addysgol y Coleg gan berfformiad ariannol cadarn a chryf. Mae perfformiad ariannol sylfaenol y Coleg, a fesurir fel "EBITDA wedi'i Addasu" (ac a ddiffinnir fel EBITDA cyn eitemau eithriadol ac addasiadau actiwaraidd i bensiwn) wedi gwella o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol:

	2016/17	2017/18
	£000	£000
"EBITDA wedi'i addasu"	2,693	1,918
Dibrisiant ac amorteiddiad (net grantiau)	(1,655)	(2,120)
Effaith yswiriant mewn perthynas â'r tân	229	874
Costau eithriadol staff	(231)	(100)
Llog net i'w dderbyn	33	(56)
Colled ar werthu asedau sefydlog	(3)	-
Trethiant	(2)	-
Lleiafswm llog	-	24
Gwarged cyn addasiadau pensiwn	1,064	540
Addasiadau actiwaraidd i bensiwn	5,700	2,310
Gwarged/(Diffyg) am y flwyddyn	6,764	2,850

Coleg Gŵyr Abertawe

Canlyniadau ariannol

Cynhyrchodd y Grŵp warged cyfunol (cyn costau actiwaraidd y cynllun pensiwn) o £540,000 (2016/17 – £1,064,000), gyda chyfanswm incwm cynhwystfawr o £2,850,000, (2016/17 - £6,764,000).

Ar gyfer 2017/18, cynyddodd cyllid grant rheolaidd y Coleg 1.25% gan arwain at gynydd ariannol o £284,000 er mwyn darpariaeth uniongyrchol i'r myfyrwyr. Mae'r Coleg yn croesawu ymrwymiad Llywodraeth Cymru i'r sector addysg bellach drwy'r cyllid ychwanegol. Ar yr un pryd, mae'r Coleg wedi diwallu symudiadau yn y pwynt graddfa cytundebol ar raddfa gyflog y staff ac hefyd wedi:

- Ariannu codiad cyflog o 1% ar gyfer costau byw staff.
- ariannu cynnydd mewn cyfraniadau pensiwn y cyflogwr i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS) o tua 20% er Ebrill 2017 (cyflawnir effaith blwyddyn lawn yn 2017/18)
- ariannu cyflwyno'r Ardoll Brentisiaethau o Fis Ebrill 2017 (cyflawnir effaith blwyddyn lawn yn 2017/18)

Mae'r cynydd hwn yn ychwanegol at gynydd sylweddol y flwyddyn flaenorol, sy'n ymwneud â chynydd mewn cyfraniadau yswiriant gwladol cyflogwyr o Ebrill 2016, sydd wedi dod o ddileu ad-daliad Yswiriant Gwladol ar gyfer staff sy'n cymryd rhan mewn cynllun pensiwn buddiannau diffinedig (effaith blwyddyn lawn yn 2016/17) i'r Cynllun Pensiwn Athrawon (TPS) o fis Medi 2015.

Disgwylir cynydd pellach yng nghyfraniadau TPS gan y cyflogwr o fis Medi 2019 a gallant effeithio'r ar y Coleg hyd at £1 miliwn.

Yn y cyd-destun hwn, mae cynhyrchu gwaged cyn costau pensiwn anariannol i'w hail-fuddsoddi yn y Coleg yn berfformiad canmoladwy. Mae'r Coleg hefyd yn cydnabod yr angen i fuddsoddi ar gyfer y dyfodol, gan gynnwys datblygu ei ystâd i ddiwallu anghenion y dysgwr yn y dyfodol. Gan hynny, mae'r Coleg yn parhau i ddarparu'r adnoddau ar gyfer y buddsoddiad hwn yn y dyfodol.

Mae gan y grŵp gronfeydd o £18,859,000, ac arian parod a balansau buddsoddi tymor byr o £2,327,000. Mae'r grŵp yn parhau i gynhyrchu arian dros ben yn flynyddol er mwyn buddsoddi yn isadeiledd y Coleg.

Roedd ychwanegiadau asedau diriaethol sefydlog yn ystod y flwyddyn yn cyfateb i £7,446,000. Cafodd y swm yma ei rhannu rhwng gwella tir ac adeiladau (£5,880,000) a phrynu offer (£1,586,000).

Croesawyd hefyd ddyraniad o grant cynnal ystadau yn ystod y flwyddyn. Cafodd y £141,000 ychwanegol ei wario'n gyfan gwbl drwy gydol y flwyddyn ar wella cyfleusterau'r Coleg i staff a myfyrwyr.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r Grŵp yn dibynnu'n sylweddol ar gyrff ariannu'r sector addysg ar gyfer ei brif ffynhonnell gyllid, sef grantiau rheolaidd yn bennaf. Yn 2017/18, daprarodd Llywodraeth Cymru 53% (2016/17: 54%) o gyfanswm incwm y grŵp trwy'r grant rheolaidd. Un o dargedau allweddol y Coleg yn y cynllun strategol yw lleihau ymhellach lefel y ddibyniaeth ar incwm o grantiau rheolaidd gan Lywodraeth Cymru

Mae cwmni cynorthwyol y Coleg, Track Training Limited ("Track"), yn ddarparwr hyfforddiant llwyddiannus wedi'i leoli yn ne Cymru, gan ddarparu hyfforddiant ledled y DU. Yn y flwyddyn bresennol, cyfanswm yr elw cyn treth ac ad-daliadau grŵp a gynhyrchwyd gan Track oedd £98,000.

Bydd caffaeliad Track yn ategu gweithgareddau'r Coleg ei hunan o ran ymgysylltu â digwyddiadau sy'n ymwneud â chyflogwyr ac yn cynhyrchu incwm a gwaged i'w ailfuddsoddi yn y Coleg

Polisiau ac amcanion y trysorlys

Rheolaeth trysorlys yw rheoli trafodaethau llif arian y Coleg, ei drafodaethau bancio, marchnadoedd arian a marchnadoedd cyfalafol; rheolaeth effeithiol o'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau hynny; a'r gorchwyl o sicrhau'r perfformiad gorau'n unol â'r risgiau hynny.

Mae'r Coleg yn gweithredu polisi rheoli trysorlys ar wahân. Awdurdodir benthyciadau tymor byr at ddibenion cyllid dros dro gan y Swyddog Cyfrifyddu. Mae'n rhaid i'r Gorfforaeth awdurdodi'r holl fenthyciadau eraill ac mae'n rhaid iddi gydymffurfio â gofynion Memorandwm Ariannol Llywodraeth Cymru.

Llif arian a hylifedd

Roedd llif arian net o weithgareddau gweithredu yn rhesymol gadarn, sef £1.1 milliwn (2016/17 £4.2 million).

Mae'r lefelau benthyg presennol yn iusel ac yn hanesyddol mae datblygiadau ystadau wedi cael eu hariannu drwy gyfuniad o gronfeydd arian parod a grantiau gan Lywodraeth Cymru. Yn ystod y flwyddyn gosodwyd y Coleg gyfleusterau ar wait her mwyn ariannu datblygiadau yr ystadau ar gampysau Tycoch a Gorseion. Cafodd benthygiad y banc o £2,000,000 ei dynnu i lawr ar ôl diwedd y flwyddyn. Mae'r benthygiad banc yma gan HSBC ar gyfradd sylfaenol ynghyd â llog o 1.65% ac fe fydd yn cael ei adolygu'n llawn ym Mis Hydref 2023. Bydd angen ad-dalu'r llog neu ei ad-drefnu erbyn y dyddiad yma. Defnyddiodd y Coleg fenthyciad "Invest to Save" (£61,000) er mwyn ariannu gwllliannau ynni effeithlon. Mae'r benthygiad "Invest to Save" yn ddi-log ac yn cael ei gefnogi gan Lywodraeth Cymru.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae maint cyfanswm benthycu'r Coleg a'i ymagwedd at gyfraddau llog wedi cael eu cyfrifo i sicrhau clustog resymol rhwng cyfanswm y gost o wasanaethu dyled a gweithredu llif arian. Yn ystod y flwyddyn, rhagorwyd ar y gwahaniaeth yma'n rhwydd.

Bydd y Coleg hefyd yn ymdrechu i gyflawni arbedion pellach trwy fentrau caffael a chydweithio â sefydliadau eraill yn y sector cyhoeddus. Yn ystod y flwyddyn, cyflawnodd y Coleg arbedion caffael o 5% ac mae hyn yn rhagori ar darged Llywodraeth Cymru, sef 3%.

Taliadau Credydwyr

Mae'r Coleg yn ymwybodol o'i rwymedigaethau o dan Ddeddf Hwyrddalu Dyled Masnachol (Llog) 1998. Polisi'r Coleg yw i bob cyflenwr gael ei dalu o fewn telerau talu pob cyflenwr unigol. Yn ystod y flwyddyn, gwnaeth y Coleg daliadau o fewn 15 days (2016/17: 33 diwrnod) o ddyddiad yr anfoneb. Ni chodwyd unrhyw log ar y Coleg o dan Ddeddf Hwyrddalu Dyled Masnachol (Llog) 1998.

Strategaethau Ystadau

Ein gweledigaeth yw cael cyfleusterau o'r radd flaenaf yn y Coleg i bob un o'n dysgwyr.

Yn ystod y flwyddyn, cwblhaodd y Coleg ailddatblygiad blaen adeilad Campws Tycoch. Dechreuwyd y datblygiad cyffrous hwn ym mis Chwefror 2017 a chwblhawyd y datblygiad ym mis Chwefror 2018.

Bydd y gwaith adnewyddu gwerth £4.5 miliwn yn creu cyfleusterau ychwanegol a gwell i'n myfyrwyr ar lawr gwalod campws, yn ogystal â chanolfan AU i'r nifer cynyddol gyrsiau addusg uwch amser llawn mae'r Coleg yn cynnig. Ariennir y datblygiad yma'n rhannol gan Lywodraeth Cymru a grantiau cyfalaf.

Mae'r Coleg hefyd wedi datblygu cyfleusterau i fyfyrwyr yng Nghampws Gorseion gyda'r £2 miliwn yn ychwanegu i Gwt Coffi Gorseion, sy'n daparau gofod ychwanegol.

Yn olaf, mae comisiynu Hwb Cyflogadwyedd yng Nghanol y Ddinas yn ddatblygiad cyffrous i'r Coleg. Mae'r Coleg yn gweithio gyda phartneriaid lleol eraill, gan gynnwys Dinas a Sir Abertawe a Chanolfannau Gwaith, i ddarparu gwasanaethau i fynd i'r afael â heriau NEET yn y ddinas a'r ardaloedd cyfagos.

Mae'r Coleg wedi cyflwyno nifer o geisiadau am gyllid drwy raglen Ysgolion ar gyfer y 21^{ain} Ganrif am gyllid ychwanegol i ddatblygu cyfleusterau ardderchog ychwanegol ar draws yr holl gampysau.

Rheoli Risgiau, Prif Risgiau ac Ansicrwydd

Mae Pwyllgor Rheoli Risg y Coleg yn cwrdd o leiaf bob tymor ac mae wedi'i ffurfio o uwch reolwyr y Coleg a'i gadeirio gan yr Is-bennaeth, Gwasanaethau Corfforaethol. Mae adolygiad yn cael ei gynnal ym mhob cyfarfod o'r risgiau y mae'r Coleg yn eu hwynebu.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r Coleg wedi gwneud gwaith pellach yn ystod y flwyddyn i ddatblygu a gwreiddio system rheoli mewnol, gan gynnwys rheoli ariannol, gweithredol a rheoli risgiau a ddyluniwyd i ddiogelu asedau ac enw da'r Coleg.

Yn seiliedig ar y cynllun strategol, mae'r Pwyllgor Rheoli Risgiau yn cynnal adolygiad cynhwysfawr o'r risgiau y mae'r Coleg yn ei hwynebu. Maent yn nodi systemau a gweithdrefnau, gan gynnwys camau penodol er mwyn eu hosgoi, a dylai hyn leddfu unrhyw effaith bosib ar y Coleg. Mae rheolaeth fewnol y Coleg wedyn yn cael ei rhoi ar waith a bydd gwerthusiad y flwyddyn ddilynol yn adolygu eu heffeithiolrwydd a'u cynnydd yn erbyn camau i leddfu risgiau. Yn ogystal â'r adolygiad blynyddol, bydd y Pwyllgor Rheoli Risgiau hefyd yn ystyried unrhyw risgiau a all godi o ganlyniad i faes gwaith newydd yn y Coleg.

Mae cofrestr risgiau'n cael ei chadw ar lefel Coleg ac mae'r Pwyllgor Archwilio yn ei hadolygu o leiaf bob blwyddyn ac yn fwy aml pan fo'n briodol. Mae'r gofrestr risgiau'n nodi'r prif risgiau, y tebygolrwydd o'r risgiau hynny'n digwydd, eu heffaith bosibl ar y Coleg a'r camau sy'n cael eu cymryd i leihau a lleddfu'r risgiau. Mae'r risgiau'n cael eu blaenoriaethu drwy ddefnyddio system sgorio gyson.

Ategir hyn gan raglen hyfforddiant rheoli risgiau i gynyddu ymwybyddiaeth o risgiau ar draws y Coleg.

Mae disgrifiad o'r prif ffactorau risg a allai effeithio ar y Coleg wedi'i nodi isod. Nid yw pob un o'r ffactorau hyn o fewn rheolaeth y Coleg. Gallai ffactorau eraill ar wahân i'r rhai a restrir isod gael effaith andwyol ar y Coleg.

Grant rheolaidd Llywodraeth Cymru

Mae'r Coleg yn dibynnu'n helaeth ar gyllid parhaus trwy Lywodraeth Cymru. Yn 2017/18, 53% (2016/17: 54%) o refeniw'r Grŵp o grant rheolaidd gan Lywodraeth Cymru. Nid oes sicrwydd y bydd polisi neu arferion y Llywodraeth yn aros yr un peth neu y bydd cyllid cyhoeddus yn parhau ar yr un lefelau neu ar yr un telerau.

Mae'r Coleg yn ymwybodol o sawl mater a allai gael effaith ar gyllid yn y dyfodol. Yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, mae Llywodraeth Cymru yn adolygu pob ffrwd cyllid ac yn arbennig cyllid ar gyfer addysg ôl-16 ac nid yw AB ar hyn o bryd yn cael ei "diogelu" gan Lywodraeth Cymru. O ganlyniad, gallai toriadau posib i'r gyllideb addysg gyffredinol gael effaith fwy andwyol ar y sector AB na meysydd eraill.

Lleddfir y risg hon mewn nifer o ffyrdd:

- Trwy sicrhau bod y Coleg yn drylwyr wrth ddaprau addysg a hyfforddiant o safon.
- Rhoi ffocws a buddsoddiad helaeth ar gynnal a rheoli cysylltiadau allweddol â Llywodraeth Cymru yn uniongyrchol drwy'r Coleg a thrwy Colegau Cymru.
- Sicrhau bod y Coleg yn canolbwyntio ar y sectorau hynny â blaenoriaeth a fydd yn parhau i elwa ar gyllid cyhoeddus.
- Trafodaethau rheolaidd â chyrff cyhoeddus.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r Coleg wrthi'n ceisio ffynonellau cyllid eraill ac ychwanegol. Mae hyn yn cynnwys ffocws ar weithgaredd masnachol, addysg uwch, prentisiaethau a gweithgareddau masnachol yn Lloegr ac adeiladu ar enw da y Coleg yn rhyngwladol fel canolfan ar gyfer myfyrwyr tramor sy'n astudio rhaglenni safon uwch.

Cyllid Ewropeaidd /Refferendwm Brexit

Mae'r Coleg yn bartner arweiniol ar un o brosiectau mawr y Gronfa Gymdeithasol Ewrop o'r enw Sgiliau ar Gyfer Diwydiant 2. Mae'r prosiect yn canolbwyntio ar ymgysylltu â chyflogwyr ac yn daroaru hyfforddiant ar leoliadau gwahanol i staff mewn cyflogwyr lleol ledled y rhanbarth. Defnyddir arian sylweddol o Gronfa Gymdeithasol Ewrop hefyd i gefnogi gweithgareddau'r Hwb Cyflogadwyedd, Gwell Swyddi, Gwell Dyfodol.

Lleddfir hyn yn rhannol gan drafodaethau parhaus â Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru (WEFO) i benderfynu ar gwmpas cyllid yn y dyfodol. Yn ddiweddar, mae WEFO wedi ymestyn prosiectau tan Rhagfyr 2021 gyda'r posibilrwydd o ymestyn prosiectau nes Rhagfyr 2023.

Adolygiad Augar o Addysg Uwch

Disgwylir i adroddiad Augar o Addysg Uwch nodi strwythurau ariannu amgen allai effeithio ar lefelau'r ffioedd sy'n daladwy gan y myfyrwyr ac felly ar gyllid y Coleg. Disgwylir yr adroddiad yn gynnar yn 2019.

Costau Cyflogres

Er bod Llywodraeth Cymru wedi dileu'r gofyniad bod Colegau AB Cymru yn sicrhau cyflog cyfartal ag ysgolion, mae'r gallu i reoli tâl yn hyblyg yn parhau i fod yn heriol oherwydd natur graddfeydd tâl cytundebol a'r pwysau i wneud taliadau costau byw.

Ym mis Ebrill 2017, cynyddodd cyfradd cyfraniad y cyflogwyr i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS) o 20% (£250,000 y flwyddyn) a chyflwynwyd y Lefi Prentisiaethau, y ogystal.

Cyflwynwyd newidiadau ariannol y TPS ym mis mawrth 2016 ac mae'r gyllideb yn awgrymu (os na newydir y rhagdybiaethau) y gallai cyfraddau cyfraniadau'r cyflogwyr i'r TPS godi dros 21%, bydd yn effeithio ar gyflogwyr o Medi 2019. Amcangyfrif y gallai hyn effeithio ar y Coleg ar swm o £1 miliwn. Mae'r sector AB mewn trafodaeth â Llywodraeth Cymru am gyllid ychwanegol posibl.

Mae athrawon yng Nghymru wedi cael eu gwobrwyo â dyfarniad "uwch na 1%" o gyflog byw o fis Medi 2018, gan roi terfyn i cyfyngiadau cyflogau'r sector addysg. Mae'r Coleg yn croesawu safbwynt Llywodraeth Cymru bod darlithwyr Addysg Bellach yng Nghymru yn cyflawni'r un rôl ag athrawon, ac yn cydnabod bod ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ddarparu cyllid ychwanegol i ddarlithwyr Addysg Bellach yn unol a chyllid ychwanegol i staff eraill Colegau Addysg Bellach.

Seilwaith TG

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae pob sefydliad yn dibynnu mwy a mwy ar eu systemau TG, ac nid yw colegau'n eithriad yn hyn o beth. Wrth i'r Coleg barhau i fuddsoddi yn ei seilwaith TG, mae'r risgiau sy'n effeithio ar y Coleg yn parhau i gynyddu. Mae nifer yr ymosodiadau allanol maleisus ar bob sefydliad yn cynyddu.

Mae'r Coleg yn canolbwyntio ar wella cadernid ei systemau TG yn barhaus ac mae wedi buddsoddi ymhellach yn ystod y flwyddyn i gyrraedd achrediad ISO:27001 (Safon Sicrwydd Gwybodaeth), yn ogystal ag achrediad tystysgrif cyrhaeddiad Cyber Essentials Plus.

Cynnal digon o gyllid ar gyfer rhwymedigaethau pensiwn

Dengys y datganiadau ariannol gyfran y diffyg yng Nghynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS) ar fantolen y Coleg yn unol â gofynion Safon Adrodd Ariannol (FRS) 102. Mae gwella mewn perfformiad asedau'n ystod y flwyddyn wedi'i gyfuno â chynnydd mewn cyfraddau bond AAA (ac felly cyfradd gostyngiad uwch, gan arwain at ddyledion llai yn y dyfodol) wedi arwain at leihau'r diffyg LGPS i £16.5 miliwn (2017: £18.8 miliwn).

Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd

Mae'r Coleg yn ymrwymedig i ddarparu amgylchedd dysgu diogel i fyfyrwyr a staff. Mae Pwyllgor Iechyd a Diogelwch y Coleg yn cwrdd i sicrhau bod prosesau a gweithdrefnau cadarn ar waith ar gyfer pob agwedd ar fywyd y Coleg. Rhoddir pwyslais arbennig ar feysydd fel teithiau addysgol ac eiddo trydydd parti a ddefnyddir gan fyfyrwyr fel rhan o'u lleoliad gwaith. Mae gan y Coleg Reolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd dynodedig.

Nifer y damweiniau adroddadwy eleni oedd 1 (blwyddyn flaenorol: 3). Nid yw'r adolygiad trwyadl wedi codi unrhyw broblemau systematig ac mae'r Coleg yn parhau i fod yn ymrwymedig i ddileu'r holl ddamweiniau adroddadwy.

Mae'r Coleg hefyd yn gweithredu proses asesu risg gynhwysfawr gyda'r holl asesiadau risg yn cael eu diweddarau'n flynyddol.

Yr Amgylchedd

Mae'r Coleg yn parhau i hyrwyddo cynaliadwyedd a chyfarfu'r Grŵp Amgylcheddol, Datblygiad Cynaliadwy a Dinasyddiaeth Fyd-eang sawl gwaith yn ystod y flwyddyn. Mae'r grŵp yn cynnwys aelodau sydd yn fyfyrwyr ac maent wedi chwarae rôl weithredol yn nigwyddiadau'r Grŵp yn y Coleg.

Yn ystod y flwyddyn, adolygodd y Coleg ei Weledigaeth a'i Strategaeth Datblygu Cynaliadwy a'u diweddarau, sy'n cynnwys:

- Strategaeth Datblygu Cynaliadwy
- Fframwaith Asesu Caffael Cynaliadwy
- Datganiad Polisi Amgylcheddol
- Polisi Rheoli Dŵr ac Ynni
- StrProcurement Strategy

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r Coleg hefyd wedi llwyddo i ennill a chadw ei Ddyfarniad Lefel 5 Draig Werdd Cymru ar gyfer Rheoli Amgylcheddol.

Mae'r Coleg yn cynhyrchu adroddiad blynyddol ar weithgareddau cynaliadwy bob blwyddyn.

Ynni

Mae'r Coleg yn canolbwyntio ar leihau'r trydan a ddefnyddir drwy gyflwyno goleuadau LED, gosod unedau optimeiddio foltedd a mentrau "diffodd".

Mae'r Coleg wedi cychwyn rhaglen adnewyddu hen foeleri drwy ddefnyddio cyllid Salix ar gyfer rhaglenni ynni-ffeithlonrwydd a fydd yn arwain at wresogi mwy effeithlon ar y safleoedd.

Gwastraff

Mae'r Coleg yn annog pob aelod o staff i leihau gwastraff yn unol â'r polisi arbed, aildefnyddio ac ailgylchu. Mae biniau ailgylchu i'w cael ar draws pob safle ac mae'r gwastraff hwn yn cael ei gasglu ar wahân gan gontractwr gwaredu gwastraff y Coleg. Mae nifer y biniau o'r fath wedi cynyddu dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae'r rhan fwyaf o wastraff Coleg na ellir ei ailgylchu yn cael ei losgi ac ailgylchu'r allgynnyrch a geir.

Caethwasiaeth Fodern

Yn unol â Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015, mae'r Coleg wedi mabwysiadu a chymeradwyo ei Datganiad Caethwasiaeth a Masnachu Pobl.

Cyfloeodd Cyfartal

Mae'r Coleg yn ymroddedig i sicrhau cyfle cyfartal i bawb sy'n dysgu ac yn gweithio yma. Rydym yn parchu ac yn gwerthfawrogi'n gadarnhaol gwahaniaethau o ran hil, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, anabled, crefydd neu gred ac oedran. Rydym yn ymdrechu'n gryf i ddileu sefyllfaoedd sy'n rhoi pobl dan anfantais a byddwn yn gwrthweithio rhagfarn.

Mae'r Coleg yn cyhoeddi Adroddiad Cydraddoldeb Blynyddol ac Amcanion Cydraddoldeb i sicrhau cydymffurfriad â'r ddeddfwriaeth gydraddoldeb berthnasol, gan gynnwys Deddf Cydraddoldeb 2010. Cyhoeddir y Cynllun Cydraddoldeb Strategol a'r Adroddiad Cynnydd Cydraddoldeb ac Amrywiaeth blynyddol ar wefan y Coleg.

Mae gan y Coleg Bwyllgor Cydraddoldeb ac Amrywiaeth sefydledig sy'n cynnwys uwch reolwyr a llywodraethwyr. Mae'r Coleg yn cynnal Ffair Amrywiaeth flynyddol bob tymor yr hydref.

Mae'r Coleg yn cynnal asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb ar gyfer pob polisi a gweithdrefn newydd ac mae'n cyhoeddi'r canlyniadau. Cynhelir asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb hefyd ar gyfer polisiâu a gweithdrefnau presennol ar sail blaenoriaeth.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae'r Coleg wedi datblygu a mabwysiadu'r Siarter Cynhwysiant Coleg sydd wedi'i gydnabod gan Lywodraeth Cymru fel arfer da yn y sector.

Llywodraethu

Mae gan y Coleg strwythur llywodraethu datblygedig gyda strwythur gweithredol o bwyllgorau a chyfarfodydd Bwrdd gyda phresenoldeb da. Mae'r Bwrdd yn cynrychioli ystod eang o fuddiannau cymunedol a busnes ac yn darparu gwasanaeth craffu a chymorth i'r pwyllgor gwaith. Mae'r Bwrdd yn cynnwys dau gynrychiolydd sy'n fyfyrwyr a dau gynrychiolydd staff.

Ar wahân i gadeirio cyfarfodydd Bwrdd, mae Cadeirydd y Llywodraethwyr yn gweithredu fel rheolwr llinell y Pennaeth a'r Clerc. Yn ogystal, cynhelir cyfarfodydd â phartneriaid strategol, arolygwyr a chyrff allanol eraill lle mae angen i'r Cadeirydd fod yn bresennol ar ran y Coleg. Mae'n ymgynghori'n rheolaidd â'r Pennaeth.

Materion Allanol

Mae gan y Coleg enw da yn genedlaethol ac yn lleol.

Yn unol â cholegau eraill a phrifysgolion, mae gan Coleg Gŵyr Abertawe lawer o randdeiliaid. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Myfyrwyr a rheini
- Llywodraeth Cymru
- Ysgolion lleol
- Staff
- Cyflogwyr lleol (gyda chysylltiadau penodol)
- Awurdodau lleol
- Y gymuned leol
- Sefydliadau AB eraill
- Undebau llafur
- Cyrff preoffesiynol

Mae'r Coleg yn cydnabod pwysigrwydd y cysylltiadau hyn ac yn cyfathrebu'n rheolaidd â nhw trwy safle Rhyngwryd y Coleg a thrwy gyfarfodydd.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae ein staff yn cymryd rhan bwysig yn rhaglen Arolygwyr Cymheiriaid Estyn, gyda mwy o staff yn cael hyfforddiant cychwynnol y flwyddyn hon. Bydd yr aelodau o staff hyn yn ymweld â sefydliadau AB eraill fel rhan o dîm arolygu Estyn ac yn gallu gweithio o fewn y Coleg ar ein hymarferion arolygu mewnol ein hunain a rhannu arferion da. Mae nifer o staff yn ymwneud â'r system arholiadau cyhoeddus yng Nghymru ac mae rhai yn uwch neu'n brif arholwyr Safon Uwch. Mae hyn yn ein helpu i ddilyn datblygiadau diweddaraf ym maes asesu ac arholi sydd mor bwysig i'n dysgwyr yn agos. Mae staff eraill yn gweithredu fel dilyswyr allanol ar gyfer cymwysterau gweledigaethol sydd unwaith eto yn cynnig dealltwriaeth werthfawr i'r sefydliad o arferion gorau a datblygu cyrsiau.

Rydym yn aelod o'r Bartneriaeth Dysgu Rhanbarthol ac yn mynychu ei grwpiau llywio a rheoli. Mae'r Bartneriaeth wedi cael ei disgrifio gan y Gweinidog Addysg a Sgiliau fel model arloesol ar gyfer cydweithredu ar draws sectorau darparu ac ardaloedd daearyddol. Mae wedi goruchwyllo'r gwaith o ad-drefnu AU yn ne-orllewin Cymru a chyflwyno dulliau ar-lein o gyrchu gwybodaeth am y cwricwlwm a gynigir yn rhanbarthol.

Mae Coleg Gŵyr Abertawe wedi cael ei ddewis i fod yn ganolfan HE+ Prifysgol Caergrawnt ar gyfer de Cymru, gan helpu i gynyddu nifer y myfyrwyr dawnus sy'n cael eu derbyn i'r brifysgol hon o safon fyd-eang. Mae hyn yn tanlinellu'r parch mawr sydd gan rai o sefydliadau AU mwyaf uchel eu parch yn y DU tuag at y Coleg hwn. Cafodd chwe myfyriwr eu derbyn i Brifysgolion Rhydychen a Chaergrawnt eleni.

Yn ogystal, y Coleg yw corff arweiniol Canolfan Seren Abertawe. Mae Canolfan Seren yn gynllun cydweithredol rhwng y Coleg ac ysgolion Chweched Dosbarth Abertawe sy'n darparu cymorth er mwyn i fwy o bobl ifanc o Gymru allu ennill lle yn y Prifysgolion gorau ar draws y DU.

Mae'r Coleg yn bartner arweiniol mewn prosiect Cronfa Gymdeithasol Ewrop i roi sgiliau i weithwyr mewn cwmnïau ar draws ardal de-orllewin Cymru. Mae'r partneriaid yn y prosiect hwn yn cynnwys Coleg Sir Benfro, Coleg Sir Gâr, Coleg Ceredigion, Grŵp CNPT, Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant ac Addysg Oedolion Cymru.

Mae'r Coleg yn chwarae rôl ddylanwadol yn y gwaith o ddatblygu cynlluniau Dinas a Sir Abertawe ar gyfer addysg uwchradd ac mae wedi cyfrannu at ymgynghoriadau â rhanddeiliaid ar y ffordd ymlaen ar gyfer addysg ôl-16 yn yr ardal. Mae'r Pennaeth yn aelod o Bartneriaeth Dysgu Abertawe lle mae amryw o ddatblygiadau yn cael eu goruchwyllo, e.e. arolygiad Estyn o'r ddarpariaeth Dysgu Oedolion yn y Gymuned yn Abertawe, ymagweddau at leihau plant nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) yn Abertawe, a gwaith ar wella llythrennedd ym mhob ysgol yn Abertawe.

Coleg Gŵyr Abertawe

Datgelu gwybodaeth i archwilwyr

Mae'r aelodau a oedd mewn swydd ar y dyddiad pan gymeradwywyd yr adroddiad hwn yn cadarnhau, hyd eithaf gwybodaeth pob un ohonynt, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw'n hysbys i archwilwyr y Coleg; a bod pob aelod unigol wedi cymryd pob cam y dylent eu cymryd er mwyn bod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod archwilwyr y Coleg yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Cymeradwywyd drwy orchymyn aelodau'r Gorfforaeth ar 14 Rhagfyr 2017 a llofnodwyd ar eu rhan gan:

A handwritten signature in black ink, reading 'Colin Cornelius', is enclosed in a thin black rectangular border. A diagonal line is drawn across the bottom right corner of the signature area.

Colin Cornelius

Cadeirydd y Gorfforaeth

Datganiad Llywodraethu Corfforaethol a Rheolaeth Fewnol

Mae'r datganiad canlynol wedi'i ddarparu er mwyn i ddarllenwyr yr adroddiad blynyddol a chyfrifon y Coleg gael gwell dealltwriaeth o'i strwythur llywodraethu a chyfreithiol. Mae'r datganiad hwn yn ymdrin â'r cyfnod rhwng Awst 1 2017 Gorffennaf 31 2018 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol.

Mae'r Coleg yn ymdrechu i gynnal ei fusnes:

- i. yn unol â'r saith egwyddor a nodwyd gan y Pwyllgor ar Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus (anhunanoldeb, uniondeb, gwrthddrychedd, atebolrwydd, bod yn agored, gonestrwydd ac arweinyddiaeth);
- ii. yn unol â'r Côt Llywodraethu ar gyfer Addysg Bellach a gyhoeddwyd gan Colegau Cymru yn Ionawr 2016 ("y Côt"); a
- iii. rhoi sylw dyledus i Gôd Llywodraethu Corfforaethol y DU 2014 cyn belled ag y mae'n berthnasol i'r sector AB.

Mae'r Coleg wedi ymrwymo i arddel arferion gorau ym mhob agwedd ar lywodraethu corfforaethol ac mae'r Coleg wedi mabwysiadu'r Côt ac wedi cydymffurfio ag ef. Nid ydym wedi mabwysiadu Côt Llywodraethu Corfforaethol y DU ac felly nid ydym yn ei ddefnyddio. Fodd bynnag, rydym wedi adrodd ar ein trefniadau Llywodraethu Corfforaethol trwy fanteisio ar yr arferion gorau sydd ar gael, gan gynnwys yr agweddau hynny ar Gôd Llywodraethu Corfforaethol y DU rydym yn ystyried eu bod yn berthnasol i'r sector AB ac arferion gorau.

Ym marn y llywodraethwyr, mae'r Coleg yn cydymffurfio â holl ddarpariaethau'r Côt a/neu'n rhagori arnynt, ac mae wedi cydymffurfio trwy gydol y flwyddyn a ddiweddodd Gorffennaf 31 2018. Mae Bwrdd y Gorfforaeth yn cydnabod, fel corff y mae cyllid cyhoeddus a phreifat yn cael ei ymddiried ynndo, fod dyletswydd arbennig ganddo i ddilyn y safonau llywodraethu corfforaethol uchaf bob amser. Wrth gyflawni ei gyfrifoldebau, mae'n ystyried yn llawn y Côt Llywodraethu ar gyfer Addysg Bellach a gyhoeddwyd gan Colegau Cymru yn Ionawr 2016, ac roedd wedi mabwysiadu'r côd hwn yn ffurfiol ar 11 Chwefror 2016.

Mae'r Coleg yn elusen sydd wedi'i heithrio o fewn ystyr Rhan 3 o Ddeddf Elusennau 2011. Mae'r llywodraethwyr, sydd hefyd yn Ymddiriedolwyr at ddibenion Deddf Elusennau 2011, yn cadarnhau eu bod nhw wedi rhoi sylw dyledus i ganllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd cyhoeddus, a bod y datganiadau gofynnol i'w gweld mewn manau eraill yn y datganiadau ariannol hyn.

Coleg Gŵyr Abertawe

Y Gorfforaeth

Roedd yr aelodau a wasanaethodd y Coleg yn ystod y flwyddyn ac ar ôl diwedd y flwyddyn hyd at ddyddiad llofnodi'r Adroddiad Blynyddol fel a ganlyn:

Llywodraethwr	Blwyddyn Penodi / Ailbenodi	Cyfnod y Swydd	Presenoldeb ym Mwrdd y Gorfforaeth	Pwyllgorau a Wasanaethodd yn ystod y Flwyddyn
Mr C Cornelius	2012/2016	4 blynedd	6/6	Cadeirydd: Corfforaeth, ChaLI (Cadeirydd), Tâl (Cadeirydd), CaDC, AD
Mrs C Patel	2010/2014/2018	4 blynedd	3/6	Is-gadeirydd : Bwrdd y Gorfforaeth (o Fai 2016) AD (Cadeirydd), CaDC, Tâl, ChaLI
Mrs C Green	2012/2016	4 blynedd	3/6	Archwilio (Is-gadeirydd), AD, CD
Dr D Ashelby	2010/2014/2018	4 blynedd	6/6	CacA (Cadeirydd), CaDC, ChaLI
Mr J Britton	2010/2014/2015	4 blwyddyn	3/6	CaDC (Is-gadeirydd), CacA
Mr T Clark (Staff)	2014	4 blwyddyn	0/6	Archwilio, ChaLI
Mr A M Day	2012/2016	4 blwyddyn	1/6	CacA, AD (Is-gadeirydd)
Mr A Donald	2010/2014/2018	4 blynedd	3/6	CaDC (Cadeirydd), AD, Tâl
Mr M Howells	2016	4 blynedd	6/6	CaDC, CD
Miss Chloe Harries	2017	Blwyddyn	5/6	CacA, CD
Y Cyng. Oliver James	2018 (Chwefror)	4 blynedd	1/4	
Mr M Jones (Prifathro a Prif Weithredwr)	2013	Tra'n Bennaeth	6/6	CacA, CD, CaDC
Mr Ceri Low (Staff)	2014	4 blynedd	4/6	Archwilio LS (Is-gadeirydd)
Miss Charlie Mallinson	2017	Blwyddyn	1/6	CacA, CD
Ms F Rees	2010/2017	4 blynedd	5/6	CD (Cadeirydd), ChaLI (Is-gadeirydd), Archwilio
Mr K Rees	2016	4 blynedd	4/6	Archwilio, ChaLI
Cllr Kelly Roberts	2018 (Feb)	4 blynedd	0/4	
Miss Yasmin Shipperley*	2018	1 blynedd	n/a	CacA, CD
Judge R Singh	2010/2014/2018	4 blynedd	6/6	Archwilio (Cadeirydd)
Mrs Denise Thomas	2018 (June)	4 blynedd	n/a	Archwilio, CacA, CD,
Daniel Tinsley*	2018	Blwyddyn	n/a	ChaLI, CD

Coleg Gŵyr Abertawe

Mr G Williams	2010/2014/2017	4 blynedd	5/6	CacA (Is Gadeirydd)
Mrs S Williams	2016	4 blynedd	4/6	AD, CD

Allwedd :			
CaDC	Y Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol	Tâl	Y Pwyllgor Tâl
AD	Y Pwyllgor Adnoddau Dynol	CacA	Y Pwyllgor Cwricwlwm ac Ansawdd
ChaLI	Y Pwyllgor Chwilio a Llywodraethu	CD	Y Pwyllgor Cymorth Dysgu
*	Penodwyd ym Hydref 2018 i wasanaethu'r flwyddyn academaidd 2018/19 ac ymlaen		

Cyfrifoldeb y Gorfforaeth yw llunio barn annibynnol ar faterion strategaeth, perfformiad, adnoddau a safonau ymddygiad.

Mae'r Gorfforaeth yn cael gwybodaeth reolaidd ac amserol ar berfformiad ariannol cyffredinol y Coleg, ynghyd â gwybodaeth arall megis perfformiad yn erbyn targedau cyllido, gwariant cyfalaf arfaethedig, materion ansawdd a materion cysylltiedig â phersonél fel iechyd a diogelwch a materion amgylcheddol. Mae'r Gorfforaeth yn cwrdd unwaith y tymor o leiaf.

Mae'r Gorfforaeth yn cynnal ei fusnes trwy nifer o bwyllgorau. Mae cylch gorchwyl gan bob pwyllgor sydd wedi cael ei gymeradwyo gan y Gorfforaeth. Y pwyllgorau yw Cyllid a Dibenion Cyffredinol, Adnoddau Dynol, Tâl, Chwilio a Llywodraethu, Cwricwlwm ac Ansawdd, Cymorth Dysgwyr ac Archwilio. Mae cofnodion llawn pob cyfarfod, ac eithrio'r rhai y mae'r Gorfforaeth yn barnu eu bod yn gyfrinachol, ar gael gan Glerc y Gorfforaeth.

Mae pob llywodraethwr yn gallu ceisio cyngor proffesiynol annibynnol i helpu gyda'u dyletswyddau ar draul y Coleg, a gallant droi at Glerc y Gorfforaeth sy'n atebol i'r Bwrdd ac yn gyfrifol am sicrhau bod yr holl weithdrefnau a rheoliadau cymwys yn cael eu dilyn. Mae penodi, gwerthuso, a diswyddo'r Clerc yn faterion i'r Gorfforaeth gyfan.

Mae agendâu, papurau ac adroddiadau ffurfiol yn cael eu rhoi i'r llywodraethwyr mewn da bryd cyn cyfarfodydd Bwrdd. Mae papurau briffio hefyd yn cael eu darparu fel y bo angen.

Mae elfen anweithredol gryf ac annibynnol gan y Gorfforaeth, ac nid yw unrhyw unigolyn neu grŵp yn tra-lywodraethu ar ei phroses gwneud penderfyniadau. Mae'r Gorfforaeth o'r farn bod pob un o'i haelodau anweithredol yn annibynnol ar reolaeth ac yn rhydd o unrhyw fusnes neu berthynas arall a allai ymyrryd yn sylweddol ag arfer eu barn annibynnol.

Mae rhaniad clir yn y cyfrifoldebau ac mae'r Cadeirydd a'r Pennaeth yn rolau ar wahân.

Coleg Gŵyr Abertawe

Penodiadau i'r Gorfforaeth

Mae unrhyw benodiadau newydd i'r Gorfforaeth yn fater i'r Gorfforaeth gyfan eu hystyried. Mae Pwyllgor Chwilio a Llywodraethu gan y Gorfforaeth sy'n cynnwys chwe llywodraethwr sy'n gyfrifol am ddewis ac enwebu unrhyw aelod newydd i'r Gorfforaeth ei ystyried. Mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am sicrhau bod yr hyfforddiant priodol yn cael ei ddarparu fel y bo angen. Mae aelodau'r Gorfforaeth yn cael eu penodi am dymor heb fod yn fwy na phedair blynedd.

Cadeirydd y Llywodraethwyr

Rôl Cadeirydd y Llywodraethwyr yw cadeirio cyfarfodydd Bwrdd y Gorfforaeth. Yn ogystal, mae'r Cadeirydd yn gyfrifol am ymateb i unrhyw faterion sy'n effeithio ar y Coleg wrth iddynt godi. Fodd bynnag, nid oes gan y Cadeirydd unrhyw awdurdod i weithredu ar wahân i ategu'r penderfyniadau a wneir gan Fwrdd y Gorfforaeth a Gorchymyn Corfforaethau Addysg Bellach (Disodli Offerynnau Llywodraethu ac Erthyglau Llywodraethu) (Cymru) 2006.

Y Pennaeth

Mae'r Pennaeth hefyd yn aelod o Fwrdd y Gorfforaeth. Mae'r Pennaeth yn gyfrifol fel Swyddog Cyfrifyddu (cyfrifoldeb wedi'i ddiffinio gan Ddeddf Seneddol) ar gyfer cynnal a gweithredu'r Coleg o ddydd i ddydd.

Mae gwahaniaeth clir yn y cyfrifoldebau ac mae'r Cadeirydd a'r Pennaeth yn rolau ar wahân.

Nid yw unrhyw Lywodraethwr, heblaw'r Pennaeth a'r staff-lywodraethwyr, yn cael unrhyw dâl gan y Coleg.

Mae'n ofynnol i bob Llywodraethwr ac Uwch Aelod Staff y Coleg gwblhau Datganiad Cofrestr Buddiannau, sydd ar gael i'w archwilio.

Y Pwyllgor Tâl a Dibenion Cyffredinol

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys saith Llywodraethwr ac mae'n cwrdd i ystyried, cynghori ac adrodd i Fwrdd y Gorfforaeth ar bob agwedd ar gyllid y Coleg, polisiau a rheolaethau ariannol, a materion eraill fel Ystadau. Cyfarfu'r Pwyllgor bum gwaith yn ystod 2017/18.

Coleg Gŵyr Abertawe

Y Pwyllgor Adnoddau Dynol a Datblygu Sefydliadol

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys chew Llywodraethwr (saith yn 2017-18) ac mae'n cwrdd i ystyried, cynghori ac adrodd i Fwrdd y Gorfforaeth ar bob agwedd ar faterion sy'n ymwneud â materion y gweithwyr. Cafodd y pwyllgor 3 cyfarfod yn ystod 2017/18.

Y Pwyllgor Chwilio a Llywodraethu

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys chwe Llywodraethwr a'i ddiben yw cynghori'r Gorfforaeth ar benodi aelodau newydd o'r Gorfforaeth ac argymhell polisïau a gweithdrefnau ar gyfer ymsefydlu, arfarnu a datblygiad llywodraethu'r Gorfforaeth. Cyfarfu'r Pwyllgor pedwar o weithiau yn ystod 2017/18.

Y Pwyllgor Cwricwlwm ac Ansawdd

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys wyth Llywodraethwr a'i ddiben yw cynghori Bwrdd y Gorfforaeth wrth iddo benderfynu ar gymeriad a chenhadaeth addysgol y Coleg, a derbyn ac ystyried adroddiadau mewnol ac allanol ar asesiadau ansawdd yn dilyn arolygu meysydd cwricwlaidd yn y Coleg. Cyfarfu'r Pwyllgor dair gwaith yn ystod 2017/18.

Y Pwyllgor Cymorth Dysgwyr

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys wyth Llywodraethwr a'i ddiben yw cynghori Bwrdd y Gorfforaeth ar y trefniadau sy'n cael eu gwneud i helpu myfyrwyr yn ystod eu cyfnod yn y Coleg. Cyfarfu'r Pwyllgor dair gwaith yn ystod 2017/18.

Y Pwyllgor Tâl

Cyfrifoldebau'r Pwyllgor yw gwneud argymhellion i'r Bwrdd ar dâl a thelerau ac amodau eraill y Pennaeth a deiliaid uwch swyddi eraill. Mae pedwar aelod gan y Pwyllgor. Cyfarfu'r Pwyllgor ar 19 Hydref 2017. Mae'r manylion tâl ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben 31 Gorffennaf 2018 i'w gweld yn Nodyn 8 ar y Datganiadau Ariannol.

Y Pwyllgor Archwilio

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn cynnwys chwe aelod o'r Gorfforaeth (ac eithrio'r Pennaeth, y Cadeirydd a'r myfyrwyr-lywodraethwyr). Mae'r Pwyllgor yn gweithredu yn unol â'r cylch gorchwyl ysgrifenedig a gymeradwywyd gan y Gorfforaeth. Ni chaniateir i aelodau'r Pwyllgor Archwilio eistedd ar y Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol. Cyfarfu'r Pwyllgor pum gwaith yn ystod 2017/18. Mae'r Pwyllgor yn darparu fforwm adrodd i archwilwyr mewnol a datganiad ariannol y Coleg, sy'n gallu troi at y Pwyllgor i gael trafodaeth annibynnol, heb bresenoldeb rheolwyr y Coleg. Mae'r Pwyllgor hefyd yn derbyn ac yn ystyried adroddiadau gan Lywodraeth Cymru fel y maent yn effeithio ar fusnes y Coleg.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae archwilwyr mewnol y Coleg yn monitro systemau rheolaeth mewnol, rheolaethau rheoli risg a phrosesau llywodraethu yn unol â chynllun wedi'i gytuno, ac yn adrodd eu casgliadau i'r rheolwyr a'r Pwyllgor Archwilio.

Mae'r rheolwyr yn gyfrifol am weithredu'r argymhellion archwilio a gytunwyd ac mae'r archwilwyr mewnol yn cynnal adolygiadau dilynol achlysurol i sicrhau bod argymhellion o'r fath wedi cael eu gweithredu.

Mae'r Pwyllgor Archwilio hefyd yn cynghori'r Gorfforaeth ar benodi archwilwyr mewnol a datganiad ariannol a'u tâl am waith archwilio a gwaith arall.

Cofnodion Cyfarfodydd

Mae cofnodion yn cael eu cadw o bob cyfarfod o Fwrdd y Gorfforaeth a'r Pwyllgorau. Mae cofnodion y cyfarfodydd Pwyllgor yn cael eu rhoi i bob Llywodraethwr yn amodol ar yr eithriadau a ddisgrifiwyd yng Ngorchymyn Corfforaethau Addysg Bellach (Disodli Offerynnau Llywodraethu ac Erthyglau Llywodraethu) (Cymru) 2006 ac mae adroddiadau'n cael eu derbyn gan Fwrdd y Gorfforaeth gan Gadeiryddion y Pwyllgorau gwahanol.

Mae cofnodion cyfarfodydd Bwrdd y Gorfforaeth ar gael i'r cyhoedd yn amodol ar yr eithriadau a ddisgrifiwyd yng Ngorchymyn Corfforaethau Addysg Bellach (Disodli Offerynnau Llywodraethu ac Erthyglau Llywodraethu) (Cymru) 2006. Mae cofnodion y Bwrdd yn cynnwys unrhyw faterion o bwys a adroddwyd gan y Pwyllgorau. Mae'r cofnodion ar gael drwy gysylltu â Chlerc y Gorfforaeth.

Rheolaeth Fewnol

Cwmpas y cyfrifoldeb

Y Gorfforaeth sydd â'r cyfrifoldeb eithaf am system rheolaeth fewnol y Coleg ac adolygu ei heffeithiolrwydd. Fodd bynnag, mae system o'i bath wedi'i chynllunio i reoli yn hytrach na dileu'r risg o fethu â chyflawni amcanion busnes, a gall ddarparu sicrwydd rhesymol ond nid sicrwydd absoliwt yn erbyn camddatganiad neu golled sylweddol.

Mae'r Gorfforaeth wedi dirprwyo'r cyfrifoldeb o ddydd i ddydd i'r Pennaeth, fel Swyddog Cyfrifyddu, am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi'r gwaith o gyflawni polisiâu, nodau ac amcanion y Coleg, gan ddiogelu cronfeydd ac asedau cyhoeddus y mae e'n bersonol yn gyfrifol amdanynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd iddo yn y Memorandwm Ariannol rhwng Coleg Gŵyr Abertawe a'r cyrff cyllid. Ef hefyd sy'n gyfrifol am adrodd i'r Gorfforaeth am unrhyw wendidau neu ddiffygion sylweddol yn y rheolaeth fewnol.

Coleg Gŵyr Abertawe

Pwrpas y system o reolaeth fewnol

Nod y system o reolaeth fewnol yw rheoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu'r holl risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; felly gall roi sicrwydd rhesymol ac nid sicrwydd absoliwt o effeithiolrwydd yn unig. Mae'r system o reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sy'n ceisio adnabod a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisiau, nodau ac amcanion y Coleg, gwerthuso pa mor debygol y caiff y risgiau hynny eu gwireddu, a'r effaith pe byddent yn cael eu gwireddu, a'u rheoli yn effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd. Mae'r system o reolaeth fewnol wedi bod yn ei lle yng Ngholeg Gŵyr Abertawe am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2018 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon.

Capasiti o drin risg

Mae'r Gorfforaeth wedi adolygu'r prif risgiau y mae'r Coleg yn eu hwynebu ynghyd â'r rheolaethau gweithredu, ariannol a chydymffurfio sydd wedi cael eu rhoi ar waith i leddfu'r risgiau hynny. Ym marn y Gorfforaeth, mae proses barhaus ffurfiol yn weithredol ar gyfer adnabod, gwerthuso a rheoli risgiau arwyddocaol y Coleg sydd wedi bod yn ei lle am y cyfnod yn diweddu 31 Gorffennaf 2018 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon. Mae'r broses hon yn cael ei hadolygu'n gyson gan y Gorfforaeth.

Y fframwaith risg a rheoli

Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar fframwaith o wybodaeth reoli gyson, gweithdrefnau gweinyddol gan gynnwys neilltuo dyletswyddau, a system ddirprwyo ac atebolrwydd. Yn arbennig, mae'n cynnwys:

- systemau cyllidebu cynhwysfawr gyda chyllideb flynyddol a adolygir ac y cytunir arni gan Fwrdd y Gorfforaeth
- adolygiadau rheolaidd gan Fwrdd y Gorfforaeth o adroddiadau ariannol achlysurol a blynyddol, sy'n dangos perfformiad ariannol yn erbyn y rhagolygon
- gosod targedau i fesur perfformiad ariannol a pherfformiad arall
- canllawiau clir ar gyfer rheoli buddsoddiadau cyfalaf
- mabwysiadu disgyblaethau rheoli prosiectau ffurfiol, lle bo'n briodol.
-

Mae gwasanaeth archwilio mewnol gan Goleg Gŵyr Abertawe sy'n gweithredu yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru a Chôd Archwilio Arferion. Mae gwaith y gwasanaeth archwilio mewnol yn cael ei lywio gan ddadansoddiad o'r risgiau y mae'r Coleg yn eu hwynebu, ac mae cynlluniau archwilio blynyddol yn seiliedig ar y dadansoddiad hwn. Mae'r dadansoddiad o risgiau a'r cynlluniau archwilio mewnol wedi'u cymeradwyo gan y Gorfforaeth yn ôl argymhelliad y Pwyllgor Archwilio. O leiaf yn flynyddol, mae Archwilio Mewnol yn rhoi adroddiad i Fwrdd y Gorfforaeth ar weithgarwch archwilio mewnol yn y Coleg. Mae'r adroddiad yn cynnwys barn annibynnol archwilio mewnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd system rheoli risg, rheolaethau a phrosesau llywodraethu'r Coleg.

Adolygu Effeithlonrwydd

Coleg Gŵyr Abertawe

Fel Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Pennaeth yn gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Mae ei adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol wedi'i lywio gan:

- waith yr archwilwyr mewnol
- gwaith y rheolwyr gweithredol yn y Coleg sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal a chadw'r fframwaith rheolaeth fewnol
- sylwadau gan archwilwyr datganiadau ariannol y Coleg, y cyfrifydd adrodd ar gyfer sicrwydd rheoleidd-dra, yr archwilwyr cyllid penodedig (ar gyfer colegau sy'n destun archwiliad cyllid) yn eu llythyrau rheoli ac adroddiadau eraill.

Mae'r Swyddog Cyfrifyddu wedi cael ei gynghori ar oblygiadau canlyniad ei adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol gan y Pwyllgor Archwilio, sy'n goruchwyllo gwaith y gwasanaeth archwilio mewnol, a ffynonellau eraill o sicrwydd a chynllun i fynd i'r afael â gwendidau a sicrhau bod proses o wella'r system yn barhaus ar waith.

Mae'r uwch dîm rheoli yn derbyn adroddiadau sy'n amlinellu dangosyddion perfformiad a risg allweddol, ac mae'n ystyried materion rheolaeth posib sydd wedi cael eu dwyn at ei sylw drwy fecanweithiau rhybudd cynnar sydd wedi'u sefydlu yn yr adrannau a'u hatgyfnerthu gan hyfforddiant ymwybyddiaeth risg. Mae'r uwch dîm rheoli a'r Pwyllgor Archwilio hefyd yn derbyn adroddiadau cyson gan yr archwilwyr mewnol a ffynonellau eraill o sicrwydd, sy'n cynnwys argymhellion ar gyfer gwella. Mae rôl y Pwyllgor Archwilio yn y maes hwn wedi'i gyfyngu i adolygiad lefel uchel o'r trefniadau ar gyfer rheolaeth fewnol. Mae agenda'r Gorfforaeth yn cynnwys eitem reolaidd i'w hystyried o risg a rheolaeth ac mae'n derbyn adroddiadau wedi hynny gan yr uwch dîm rheoli a'r Pwyllgor Archwilio. Mae'r pwyslais ar gynnal sicrwydd perthnasol yn hytrach na adrodd trwy eithriad. Yn ei gyfarfod yn Rhagfyr 2018, cynhaliodd y Gorfforaeth asesiad blynyddol am y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2018 drwy ystyried dogfennau'r uwch dîm rheoli a'r archwiliad mewnol, ac ystyried digwyddiadau er 31 Gorffennaf 2018.

Yn seiliedig ar gyngor y Pwyllgor Archwilio a'r Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Gorfforaeth o'r farn mai fframwaith digonol ac effeithiol sydd gan y Sefydliad ar gyfer llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth, a'i fod wedi cyflawni ei gyfrifoldeb statudol o ran "*defnyddio adnoddau'n effeithiol ac yn effeithlon, diddyledrwydd y sefydliad a'r corff, a diogelu eu hasedau.*"

Busnes Gweithredol

Wedi gwneud ymholiadau priodol, mae'r Gorfforaeth o'r farn bod gan y Coleg adnoddau digonol i barhau i fodoli'n weithredol yn y dyfodol rhagweladwy. Oherwydd hynny, mae'n parhau i fabwysiadu sail busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol.

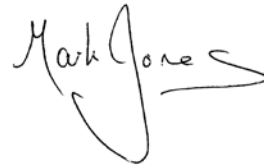
Coleg Gŵyr Abertawe

Cymeradwywyd drwy orchymyn aelodau'r Gorfforaeth ar 20 Rhagfyr 2018 a llofnodwyd ar ei rhan gan:

A handwritten signature in cursive script that reads "Colin Cornelius". The signature is written in black ink on a white background. A thin black line is drawn across the bottom of the signature, extending from the left edge to the right edge of the signature.

Colin Cornelius

Cadeirydd y Gorfforaeth

A handwritten signature in cursive script that reads "Mark Jones". The signature is written in black ink on a white background. The letters are connected and fluid, with a long horizontal stroke at the end.

Mark Jones

Pennaeth a Swyddog Cyfrifyddu

Coleg Gŵyr Abertawe

Datganiad y Corff Llywodraethu ar reoleidd-dra, priodoldeb a chydymffurfiaeth y Gorfforaeth â thelerau ac amodau cyllid y Corff Ariannu

Mae'r Gorfforaeth wedi ystyried ei gyfrifoldebau i hysbysu Llywodraeth Cymru am afreoleidd-dra, amhriodoldeb a diffyg cydymffurfio â thelerau ac amodau cyllid Llywodraeth Cymru, dan y cytundeb cyllido sydd ar waith rhwng y Coleg a Llywodraeth Cymru. Fel rhan o'i hystyriaethau, mae'r Gorfforaeth wedi rhoi sylw dyledus i ofynion y cytundeb cyllido.

Cadarnhawn, ar ran y Gorfforaeth, **hyd eithaf ein gwybodaeth**, fod y Gorfforaeth yn credu y gall adnabod unrhyw ddefnydd afreolaidd neu amhriodol o gyllid gan y Coleg, neu ddiffyg cydymffurfio â thelerau ac amodau Llywodraeth Cymru dan gytundeb cyllido'r Coleg. Cadarnhawn nad yw unrhyw achosion o afreoleidd-dra, amhriodoldeb na diffyg cydymffurfio o ran cyllid wedi'u canfod hyd yma.

Os yw unrhyw achosion yn cael eu nodi ar ôl dyddiad y Datganiad hwn, cânt eu cyfeirio at Lywodraeth Cymru.

Cymeradwywyd drwy orchymyn aelodau'r Gorfforaeth ar 20 Rhagfyr 2018 a llofnodwyd ar ei rhan gan:

Colin Cornelius
Cadeirydd y Gorfforaeth

Mark Jones
Pennaeth a Swyddog Cyfrifyddu

Coleg Gŵyr Abertawe

Datganiad o Gyfrifoldebau Aelodau'r Gorfforaeth

Mae'n ofynnol i aelodau Corfforaeth y Coleg gyflwyno datganiadau ariannol wedi'u harchwilio ar gyfer pob blwyddyn ariannol.

O fewn telerau ac amodau'r memorandwm ariannol a gytunwyd rhwng Llywodraeth Cymru a Chorfforaeth y Coleg, mae'n ofynnol i'r Gorfforaeth, drwy ei brif swyddog cyfrifyddu, baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol yn unol â *Datganiad o'r Arfer a Argymhellir - Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2015 a'r Cyfarwyddyd Cyfrifon Coleg 2017-2018* a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, ac sy'n rhoi darlun gwir a theg o faterion y Coleg a'r canlyniad am y flwyddyn honno.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'n ofynnol i'r Gorfforaeth:

- ddewis polisiau cyfrifyddu addas a'u gweithredu'n gyson;
- llunio barn ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddoeth
- datgan a yw safonau cyfrifyddu perthnasol wedi cael eu dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau o bwys sydd wedi'u datgelu a'u hesbonio yn y datganiadau ariannol;
- paratoi datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol oni bai ei fod yn amhriodol i dybio y bydd y Coleg yn parhau i weithredu.

Mae'n ofynnol hefyd i'r Gorfforaeth baratoi Adroddiad yr Aelodau sy'n disgrifio'r hyn y mae'n ceisio'i gyflawni a sut y mae'n mynd ati i wneud hynny, gan gynnwys statws cyfreithiol a gweinyddol y Coleg.

Mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu priodol sy'n datgelu â chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg sefyllfa ariannol y Coleg a'i alluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â'r ddeddfwriaeth gorffori berthnasol a safonau cyfrifyddu perthnasol eraill. Mae'n gyfrifol am gymryd y camau sy'n rhesymol agored iddo i ddiogelu asedau'r Coleg ac atal a darganfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

Mae cynnal a chywirdeb gwefan Coleg Gŵyr Abertawe yn gyfrifoldeb corff llywodraethu'r Coleg; nid yw'r gwaith a wnaed gan yr archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac felly nid yw'r archwilwyr yn cymryd unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno'n wreiddiol ar y wefan. Gall deddfwriaeth yn y DU ar gyfer paratoi a lledaenu datganiadau ariannol amrywio o ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Coleg Gŵyr Abertawe

Aelodau'r Gorfforaeth sy'n gyfrifol am sicrhau bod y gwariant a'r incwm yn cael eu defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli. Yn ogystal, maent yn gyfrifol am sicrhau na ddefnyddir cyllid Llywodraeth Cymru at unrhyw ddibenion heblaw am y rhai a restrir yn y Memorandwm Ariannol gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru ac unrhyw amodau eraill a nodir gan Lywodraeth Cymru o dro i dro. Rhaid i aelodau'r Gorfforaeth sicrhau bod rheolaethau ariannol a rheoli priodol yn bodoli er mwyn diogelu arian cyhoeddus a chyllid arall ac i sicrhau y defnyddir yr arian yn briodol. Ynghyd â hyn, aelodau'r Gorfforaeth sy'n gyfrifol am sicrhau rheolaeth economaidd, effeithiol ac effeithlon o adnoddau a gwariant y Coleg rhag peryglu'r manteision a ddylai ddeillio o'r defnydd o gyllid cyhoeddus gan Lywodraeth Cymru.

Cymeradwywyd drwy orchymyn aelodau'r Gorfforaeth ar 20 Rhagfyr 2018 a llofnodwyd ar ei rhan gan:

Colin Cornelius

Cadeirydd y Gorfforaeth

Coleg Gŵyr Abertawe

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Gorff Llywodraethu Coleg Gŵyr Abertawe

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Coleg Gŵyr Abertawe ("y Coleg") am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2018, sy'n cynnwys y Datganiad Cyfunol o Incwm Cynhwysfawr, Datganiad Coleg a Chyfunol o Newidiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn, y Fantolen Gyfunol, Datganiad Cyfunol o Lif Arian a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiau ariannol sylweddol. Y fframwaith adrodd ariannol sydd wedi ei ddefnyddio wrth eu paratoi yw cyfraith cymwys a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig (Arferion Cyfrifyddu Cymeradwy Cyffredinol y DU) FRS 102 "Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon".

Yn ein tyb ni, mae'r datganiadau ariannol:

- Yn rhoi adlewyrchiad clir a theg o faterion y Coleg ar 31 Gorffennaf 2018 ac o ddiffyg incwm dros wariant y Coleg ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben;
- Wedi'u paratoi'n briodol yn unol ag Arferion Cyfrifyddu Cymeradwy Cyffredinol y DU.

Sail y darn

Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) (ISAs (UK)) a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau ymhellach yn adran cyfrifoldebau'r Archwilydd ar gyfer archwilio datganiadau ariannol ein hadroddiad. Rydym yn annibynnol o'r Coleg yn unol â gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesebol y Cyngor Adrodd Ariannol ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol yn unol â'r gofynion hyn. Credwn fod y dystiolaeth archwilio yr ydym wedi'i derbyn yn ddigonol ac yn briodol er mwyn darparu sail ar gyfer ein barn.

Casgliadau mewn perthynas â busnes gweithredol

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol y mae'n rhwym arnom adrodd arnynt yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (ISAs) (DU) lle:

- nad yw defnydd y Corff Llywodraethu o sail busnes gweithredol o cyfrifyddu wrth baratoi ar gyfer datganiadau ariannol yn briodol; neu
- nad yw'r Corff Llywodraethu wedi datgelu yn y datganiad ariannol unrhyw ansicrwydd materol a allai achosi amheuaeth sylweddol ynghylch gallu'r Coleg i barhau i fanwysiadu'r sail busnes gweithredol am gyfnod o o leiaf 12 mis o ddyddiad awdurdodi cyhoeddiad y datganiadau ariannol.

Coleg Gŵyr Abertawe

Gwybodaeth arall

Y Corff Llywodraethu sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys gwybodaeth sy'n rhan o adroddiad aelodau y Corff Llywodraethu ar wahân i'r datganiadau ariannol ac adroddiad ein harchwilwyr amdanynt. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth arall ac, ac eithrio'r raddau a ddatganwyd yn benodol yn ein hadroddiad, nid ydym yn mynegi unrhyw gasgliad sicr amdano.

Mewn perthynas â'n harchwiliad o ddatganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen yr wybodaeth ac, wrth wneud hynny, ystyried p'un a yw'r wybodaeth arall yn faterol anghyson â'r datganiadau ariannol neu os yw'n ymddangos bod yr wybodaeth a ddarganfu gennym yn ystod yr archwiliad neu ryw ffordd arall yn cael ei cham-ddweud yn faterol. Os ydym yn nodi'r fath anghysondeb materol neu gam-ddwywediadau materol ymddangosol, mae'n ofynnol i ni benderfynu ai cam-ddwywediad materol yn y datganiadau ariannol yw neu gam-ddweud materol yn yr wybodaeth arall. Os, y seiliedig ar y gwaith a wnaed gennym, rydym yn dod i'r casgliad bod cam-ddweud materol o'r wybodaeth arall, mae'n ofynnol i ni adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn hynny o beth.

Materion y mae'n ofynnol i ni adrodd amdanynt drwy eithriad

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol y mae Côt Ymarfer Archwiliadau mewn Addysg Bellach a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn ei wneud yn ofynnol i ni ei adrodd wrthyh os, yn ein barn:

- nad oes cofnodion archwilio cywir wedi eu cadw; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cyd-fynd â'r cofnodion neu fantolenni cyfrifyddu; neu
- mae'r wybodaeth a roddir yn adroddiad aelodau'r Corff Llywodraethu, gan gynnwys yr adolygiad gweithredu ac ariannol a'r datganiad o llywodraethu corfforaethol, yn anghyson â'r datganiadau ariannol; ac
- nid ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad;

Cyfrifoldebau'r Corff Llywodraethu

Fel yr esbonnir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Corff Llywodraethu ar dudalen 32, mae'r Corff Llywodraethu'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fodloni ei hun eu bod nhw'n rhoi darlun gwir a theg a'u bod yn wiriad mewnol y mae'r Corff Llywodraethu'n eu hystyried yn angenrheidiol er mwyn galluogi paratoi'r datganiadau ariannol nad oes ganddynt gam-ddwywediadau materol, boed hynny o ganlyniad i dwyll neu gamgymeriad. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, y Corff Llywodraethu sy'n gyfrifol am asesu gallu'r Coleg i barhau fel busnes gweithredol gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion mewn perthynas â busnes gweithredol a defnyddio busnes gweithredol fel sail cyfrifyddu oni fydd y Corff Llywodraethu'n bwriadu rhoi'r gorau i

weithrediadau neu nad oes ganddynt unrhyw ffordd realistig o beidio â gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd wrth archwilio datganiadau ariannol

Ein hamcanion ni yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol ar y cyfan yn rhydd o gam-ddweud materol, boed hynny o ganlyniad i dwyll neu gamgymeriad, a chyflwyno adroddiad archwilwyr sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a wneir yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (ISAs) (DU) bob tro yn canfod camddywediad pan fo'n bodoli. Gall camddywediadau godi o ganlyniad i dwyll neu gamgymeriad a chânt eu hystyried yn faterol os, boed yn unigol neu ar y cyd, allent ddisgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau ariannol a wnaed gan ddefnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio a llunio barn ar y datganiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU). Mae'r safonau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i ni gydymffurfio â Safonau Moesegol Archwilwyr y Cyngor Arferion Archwilio.

Ceir disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau wrth archwilio datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Arferion Archwilio yn www.frc.org.uk/auditorresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n adroddiad archwilio.

Adordd arall sy'n ofynnol

Barn ar faterion eraill y'u pennwyd yng Nghôd Ymarfer Archwiliadau Addysg Bellach 2015 a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru

Yn ein barn ni, ym mhob agwedd o bwys,

- mae arian a wariwyd o grantiau Llywodraeth Cymru a chronfeydd eraill o ba bynnag ffynhonnell a weinyddwyd gan y Sefydliad at ddibenion penodol wedi cael eu cymhwyso'n briodol i'r dibenion hynny ac, os yw'n briodol, wedi'u rheoli yn unol â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol; ac
- mae incwm wedi cael ei gymhwyso yn unol â'r memorandwm ariannol â Llywodraeth Cymru.

Coleg Gŵyr Abertawe

Defnydd yr Adroddiad Archwilio

Mae'r adroddiad wedi'i greu i'r corff Llywodraethol fel corff yn unig, yn unol ag erthyglau Llywodraethu'r coleg. Fe ymgwymerir â gwaith archwilio er mwyn gallu hysbysu'r Corff Llywodraethu o'r materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu hysbysu mewn adroddiad archwilio yn unig. I'r graddau eithaf a ganiateir gan y Llywodraeth, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfifoldeb i unrhyw un heblaw am y Coleg a'r Corff Llywodraethu, fel corff, am ein gwaith archwilio, ar gyfer yr adroddiad hwn, a'r farn a luniwyd gennym.

Mazars LLP

CCyfrifwr Siartredig ac Archwilwyr Statudol

Cyfeiriad: 90, Victoria Street, Bryste, Sa1 6DP

Dyddiad: 21.12.2018

Coleg Gŵyr Abertawe

Datganiadau Cyfunol o Incwm Cynhwysfawr

	Nodiadau	2018 Grŵp £'000	2018 Coleg £'000	2017 Grŵp £'000	2017 Coleg £'000
INCWM					
Grantiau cyrff ariannu	2	32,421	32,249	29,150	28,827
Ffioedd dysgu a chontractau addysg	3	4,035	3,399	4,103	2,794
Grantiau a chontractau eraill	4	3,158	3,158	2,482	2,482
Incwm arall	5	4,309	4,450	6,284	6,371
Incwm buddsoddi	6	24	24	54	54
Rhoddion a gwaddolion	7	-	-	-	-
Cyfanswm Incwm		43,947	43,280	42,073	40,528
GWARIANT					
Costau Staff	8	29,753	28,439	26,809	25,523
Costau ailstrwythuro sylfaenol	8	100	100	231	231
Costau gweithredu eraill	9	11,884	12,505	12,526	12,288
Dibrisiant ac amorteiddiad	12,13	2,584	2,509	2,086	2,017
Llog a chostau cyllid eraill costs	10	540	470	591	582
Cyfanswm Gwariant		44,861	44,023	42,243	40,641
(Diffyg)/gwarged cyn enillion a cholledion eraill		(914)	(743)	(170)	(113)
Colled ar waredi asedau	12	-	-	(494)	(491)
(Diffyg)/gwarged cyn treth		(914)	(743)	(664)	(604)
Treth	11	-	-	(2)	-
(Diffyg)/gwarged am y flwyddyn year		(914)	(743)	(666)	(604)
Cynnydd gwirioneddol /(colled) mewn perthynas â chynlluniau pensiwn	26	3,740	3,740	7,430	7,430
Cyfanswm Incwm Cynhwysfawr am y flwyddyn cyn budd lleiafrifol		2,826	2,997	6,764	6,826
Budd lleiafrifol		24	-	-	-
Cyfanswm Incwm Cynhwysfawr am y flwyddyn		2,850	2,997	6,764	6,826
Incwm cynhwysfawr cyfyngedig		-	-	-	-
Incwm cynhwysfawr anghyfyngedig		2,850	2,997	6,764	6,826
(Diffyg)/gwarged am y flwyddyn a briodolir i:		(890)	(743)	(666)	(604)
Cyfran anreolaethol		24	-	-	-
Grŵp		(914)	(743)	(666)	(604)
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am y flwyddyn a briodolir i:		2,826	2,997	6,764	6,826
Cyfran anreolaethol		24	-	-	-
Grŵp		2,826	2,997	6,764	6,826
		2,850	2,997	6,764	6,826

Coleg Gŵyr Abertawe

Datganiad Cyfunol a Datganiad y Coleg o Newidiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn

	Cyfrif incwm a gwariant	Cronfa ailbriso	Cyfanswm ac eithrio cyfran anreolaethol	Cyfran anreolaethol	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Grŵp					
Balans ar 1 Awst 2016	(3,542)	12,712	9,170	99	9,269
Gwarged/(diffyg) o'r cyfrif incwm a gwariant	(666)	-	(666)	-	(666)
Incwm cynhwysfawr arall	7,430	-	7,430	-	7,430
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd ailbriso ac incwm a gwariant	237	(237)	-	-	-
Budd lleiafrifol yn deillio o gaffael	-	-	-	-	-
Symudiad yn y flwyddyn	7,001	(237)	6,764	-	6,764
Balans ar 31 Gorffennaf 2017	3,459	12,475	15,934	99	16,033
(Diffyg/gwarged o'r cyfrif incwm a gwariant	(890)	-	(890)	(24)	(914)
Incwm cynhwysfawr arall	3,740	-	3,740	-	3,740
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd ailbriso ac incwm a gwariant	237	(237)	-	-	-
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	3,087	(237)	2,850	(24)	2,826
Balans ar 31 Gorffennaf 2018	6,546	12,238	18,784	75	18,859
Coleg					
Balans ar 1 Awst 2016	(3,497)	12,712	9,215	-	9,215
Gwarged/(diffyg) o'r cyfrif incwm a gwariant	(604)	-	(604)	-	(604)
Incwm cynhwysfawr arall income	7,430	-	7,430	-	7,430
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd ailbriso ac incwm a gwariant	237	(237)	-	-	-
Symudiad yn y flwyddyn	7,063	(237)	6,826	-	6,826
Balans ar 31 Gorffennaf 2017	3,566	12,475	16,041	-	16,041
(Diffyg)gwarged o'r cyfrif incwm a gwariant	(743)	-	(743)	-	(743)
Incwm cynhwysfawr arall	3,740	-	3,740	-	3,740
Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd ailbriso ac incwm a gwariant	237	(237)	-	-	-
Cyfanswm incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	3,234	(237)	2,997	-	2,997
Balans ar 31 Gorffennaf 2018	6,800	12,238	19,038	-	19,038

Coleg Gŵyr Abertawe

Mantolenni fel ar 31 Gorffennaf

	Nodiadau	Grŵp 2018 £'000	Coleg 2018 £'000	Grŵp 2017 £'000	Coleg 2017 £'000
Asedau anghyfredol					
Asedau sefydlog anniriaethol	13	382	265	370	196
Asedau sefydlog diriaethol	12	42,103	42,078	37,868	37,837
Buddsoddiadau	14	-	670	-	670
Eiddo buddsoddi	14	145	145	145	145
		42,630	43,158	38,383	38,848
Asedau Cyfredol					
Stoc		12	12	13	13
Masnach a symiau eraill sy'n dderbyniadwy	15	6,268	5,979	3,945	3,156
Buddsoddiadau	16	772	772	3,500	3,500
Arian parod a'r cyfwerth	21	2,327	2,327	5,754	5,753
		9,379	9,090	13,212	12,422
Llai: Credydwy'r – symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	17	(8,120)	(8,186)	(8,323)	(7,999)
Asedau cyfredol net		1,259	904	4,889	4,423
Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol		43,889	44,052	43,272	43,271
Credydwy'r – symiau'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	18	(7,380)	(7,374)	(7,253)	(7,244)
Darpariaethau					
Rhwymedigaethau buddion wedi'u diffinio	20	(16,530)	(16,530)	(18,840)	(18,840)
Darpariaethau eraill	20	(1,120)	(1,120)	(1,146)	(1,146)
Cyfanswm asedau net		18,859	19,038	16,033	16,041
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cyfrif incwm a gwariant		6,546	6,800	3,459	3,566
Cronfa ailbriso		12,238	12,238	12,475	12,475
Cyfanswm cronfeydd anghyfyngedig a		18,784	19,038	15,934	16,041
Budd lleiafrifol		75	-	99	-
Cyfanswm cronfeydd anghyfyngedig		18,859	19,038	16,033	16,041

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 38-71 gan y Gorfforaeth ar 20 Rhagfyr 2018 a'u llofnodi ar ei rhan ar y dyddiad hwnnw gan:

Colin Cornelius

**Cadeirydd y Corff Llywodraethu
Cyfrifyddu**

Mark Jones

Pennaeth a Swyddog

Coleg Gŵyr Abertawe

Datganiad Cyfunol o Lif Arian

	Nodiadau	2018	2017
		£'000	£'000
Lif arian o weithgareddau gweithredu			
(Diffyg)gwarged am y flwyddyn		(914)	(666)
Addasiad ar gyfer eitemau heblaw arian parod			
Dibrisiant ac amorteiddiad		2,584	2,086
(Cynnydd)/gostyngiad mewn stoc		1	(3)
(Cynnydd)/gostyngiad mewn dyledwyr		(2,345)	(577)
(Cynnydd)/gostyngiad mewn credydwyr –		110	405
Cynnydd/(gostyngiad) mewn credydwyr – symiau sy'n ddyledus ar ôl		168	1,162
(Gostyngiad)/cynnydd mewn darpariaethau		(29)	(361)
Costau pensiwn llai cyfraniadau sy'n daladwy		1,430	1,730
Ailbriso eiddo buddsoddi		-	-
Treth		-	2
Addasiad ar gyfer gweithgareddau buddsoddi neu ariannu			
Incwm buddsoddi		(24)	(54)
Llog sy'n daladwy		80	21
Treth a dalwyd		(1)	(15)
Colled ar werthu asedau sefydlog		-	494
Lif arian net o weithgareddau gweithredu		<u>1,060</u>	<u>4,224</u>
Lif arian o weithgareddau buddsoddi			
Enillion o werthu asedau sefydlog		-	-
Caffael is-gwmni (net gorddrafft)		-	-
Incwm buddsoddi		46	65
Tynnu adneuon yn ôl		3,500	1,000
Adneuon newydd		-	-
Taliadau a wnaed i gaffael asedau sefydlog		(7,757)	(4,120)
		<u>(4,211)</u>	<u>(3,055)</u>
Lliff arian o weithgareddau ariannu			
Llog a dalwyd		(82)	(14)
Elfen llog yn nhaliadau rhent prydlesi cyllid		(2)	(1)
Benthyciadau anwarantedig newydd		61	86
Ad-daliadau symiau a fenthycwyd		(87)	(88)
Elfen cyfalaf yn nhaliadau rhent prydlesi cyllid		(6)	(2)
		<u>(116)</u>	<u>(19)</u>
(Gostyngiad)/cynydd mewn arian parod cyfwerth yn y flwyddyn		<u>(3,267)</u>	<u>1,150</u>
Arian parod a'r cyfwerth ar ddechrau'r flwyddyn	21	5,559	4,409
Arian parod a'r cyfwerth ar ddiwedd y flwyddyn	21	<u>2,292</u>	<u>5,559</u>

Coleg Gŵyr Abertawe

Nodiadau am y Cyfrifon

1. Datganiad o bolisiau cyfrifyddu a thechnegau amcangyfrif

Mae'r polisiau cyfrifyddu canlynol wedi'u gweithredu'n gyson wrth ymdrin ag eitemau a ystyrir yn berthnasol mewn perthynas â'r datganiadau ariannol.

Statws Cyfreithiol

Sefydlwyd y Gorfforaeth o dan Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 at ddiben gweithredu Coleg Gŵyr Abertawe. Mae'r Coleg yn elusen eithriedig at ddibenion Rhan 3 Deddf Elusennau 2011. Sefydlwyd y Gorfforaeth yng Nghymru a'r swyddfa gofrestredig yw Coleg Gŵyr Abertawe, Heol Tycoch, Sgeti, Abertawe, SA2 9EB.

Sail paratoi

Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi cael eu paratoi yn unol â'r *Datganiad o'r Arfer a Argymhellir: Cyfrifyddu mewn Addysg Bellach ac Uwch 2015* (SORP AB AU 2015), *Cyfarwyddyd Cyfrifon Coleg ar gyfer 2017 a 2018* a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ac yn unol â FRS 102 - "*Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon*". Mae'r Coleg yn endid budd cyhoeddus ac felly mae wedi cymhwyso gofynion budd cyhoeddus perthnasol FRS 102.

Er mwyn paratoi datganiadau ariannol i gydymffurfio â FRS 102, mae angen defnyddio rhai amcangyfrifon cyfrifyddu critigol. Mae angen i reolwyr arddel barn hefyd wrth gymhwyso polisiau cyfrifyddu'r Coleg.

Sail Cyfrifyddu

Mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â'r confensiwn cost hanesyddol wedi'i addasu drwy ddefnyddio prisiau blaenorol fel cost dybiedig ar ddyddiad y newid ar gyfer rhai asedau anghyfredol.

Sail Cyfuno

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys y Coleg a'i is-gwmni, Track Training Limited, a reolir gan y Grŵp. Cyflawnir rheolaeth pan fydd gan y Grŵp y pŵer i lywodraethu polisiau ariannol a gweithredol endid er mwyn cael buddion o'i weithgareddau. Mae canlyniadau is-gwmnïau a gaffaelwyd neu a waredwyd yn ystod y cyfnod wedi'u cynnwys yn y cyfrif incwm a gwariant cyfunol o'r dyddiad caffael neu hyd at y dyddiad gwaredu. Caiff gwerthiannau ac elw o fewn y Grŵp eu dileu'n llawn adeg cyfuno. Yn unol â FRS 102, nid yw gweithgareddau undeb y myfyrwyr wedi cael eu cyfuno gan nad yw'r Coleg yn rheoli'r gweithgareddau hynny. Roedd undeb y myfyrwyr yn segur yn ystod y flwyddyn. Mae'r holl ddatganiadau ariannol wedi'u gwneud hyd at 31 Gorffennaf 2018.

Coleg Gŵyr Abertawe

Busnes Gweithredol

Mae gweithgareddau'r Coleg, ynghyd â'r ffactorau sy'n debygol o effeithio ar ei ddatblygiad a'i berfformiad yn y dyfodol wedi'u nodi yn Adroddiad y Corff Llywodraethu. Mae sefyllfa ariannol y Coleg, ei lif arian, ei hylifedd a'i fenthyciadau wedi cael eu cyflwyno yn y Datganiadau Ariannol a'r nodiadau cysylltiedig.

Mae gan y Coleg gronfeydd wrth gefn o £2.3m ar 31 Gorffennaf 2018. Mae cyfanswm yr arian wedi gostwng mewn cymhariaeth â llynedd yn dilyn buddsoddiad yn Ystadau'r Coleg. Ym mis Hydref 2018, defnyddiodd y coleg £ 2.0m o fenthyciadau banc gan HSBC fel rhan o'r rhaglen buddsoddi cyfalaf. Mae'r benthyciad newydd wedi'i rhoi yn erbyn Campws Tycoch. Yn ogystal, mae gan y Coleg £0.8m o fenthyciadau dydd heb eu talu o'r blynyddoedd diwethaf.

Mae'r benthyciad hwn yn anwarantedig a rhaid ei dalu erbyn y flwyddyn 2026. Mae rhagolygon a rhagweliadau ariannol y Coleg yn dangos y bydd yn gallu gweithredu o fewn y cyfleuster presennol hwn a'r cyfamodau ar gyfer y dyfodol rhagweladwy.

Gan hynny, mae gan y Coleg ddisgwyliad rhesymol bod ganddo adnoddau digonol i barhau mewn bodolaeth weithredol ar gyfer y dyfodol rhagweladwy, ac am y rheswm hwn bydd yn parhau i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol wrth baratoi ei Ddatganiadau Ariannol.

Cydnabod Incwm

Mae grantiau refeniw'r Llywodraeth, gan gynnwys grantiau rheolaidd cyrff ariannu a grantiau eraill, yn cael eu cydnabod o dan y model cronadau fel y caniateir gan FRS 102. Mae grantiau rheolaidd cyrff ariannu yn cael eu mesur yn unol â'r amcangyfrifon gorau ar gyfer y cyfnod maen nhw'n dod yn dderbyniadwy ac maent yn dibynnu ar y ffrwd incwm benodol o dan sylw.

Gwneir addasiadau o ran unrhyw dangyflawniad ar gyfer y grant rheolaidd ac mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn lefel y grant rheolaidd a gydnabyddir yn y datganiad o incwm cynhwysfawr. Fel rheol, mae incwm terfynol y grantiau'n cael ei bennu ar ddiwedd y broses gysoni ar ddiwedd y flwyddyn gyda'r corff ariannu yn dilyn ar ddiwedd y flwyddyn, yn ogystal â chanlyniadau unrhyw archwiliadau cyllid.

Mae'r grant rheolaidd o Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC) yn cynrychioli'r dyraniadau cyllid a briodolir i'r flwyddyn ariannol bresennol ac mae'n cael ei gredydu'n uniongyrchol i'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr. Mae cyllid DSW yn cael ei gydnabod ar ôl ennill yr incwm.

Cydnabyddir grantiau (gan gynnwys grantiau ymchwil) o ffynonellau anllywodraethol mewn incwm pan fo gan y Coleg hawl i'r incwm ac y bodlonir amodau sy'n ymwneud â pherfformiad. Caiff incwm a dderbynnir cyn bodloni amodau sy'n ymwneud â pherfformiad ei gydnabod fel incwm gohiriedig o fewn credydwy'r ar y fantolen a'i ryddhau i incwm yn unol â bodloni amodau felly.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae grantiau cyfalaf y Llywodraeth, a ddelir fel incwm gohiriedig ac a gydnabyddir mewn incwm dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased, yn cael eu cofnodi o dan y dull croniadau fel y caniateir gan FRS 102. Caiff grantiau cyfalaf eraill eu cydnabod fel incwm pan fo gan y Coleg hawl i'r cyllid ac y bodlonir amodau sy'n ymwneud â pherfformiad.

Mae incwm o ffioedd dysgu yn cael ei ddatgan gros o unrhyw wariant nad yw'n ddisgownt ac yn cael ei gofnodi yn y cyfnod mae'n cael ei dderbyn. Credydir yr holl incwm o adneuoan tymor byr i'r cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod y mae'n cael ei ennill ar sail dderbyniadwy.

Cyfrifyddu ar gyfer buddion ôl-gyflogaeth

Mae buddion ôl-gyflogaeth i gyflogeion y Coleg yn cael eu darparu'n bennaf gan y CPA a'r LGPS. Mae'r rhain yn gynlluniau â buddion wedi'u diffinio, a ariennir yn allanol ac a gontractiwyd allan o Ail Gynllun Pensiwn y Wladwriaeth. Cynllun nad yw'n cael ei ariannu yw'r TPS. Cyfrifir y cyfraniadau i'r TPS mewn modd fel y gellir gwasgaru cost y pensiwn dros oes waith y gweithwyr yn y Coleg fel bo cost y pensiwn i raddau sylweddol yn ganran gyson o'r cyflogau pensiynadwy presennol ac i'r dyfodol. Pennir y cyfraniadau gan actiwariaid cymwysedig ar sail prisiadau gan ddefnyddio dull buddion arfaethedig. Cynllun aml-gyflogwr yw'r TPS, ac nid oes modd i'r Coleg ganfod ei gyfran o asedau ac ategolion gwaelodol y cynllun ar unrhyw sail gyson a rhesymol. Trinnir y TPS felly fel petai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig a chydabyddir y cyfraniadau fel cost yn y datganiad incwm yn y cyfnodau pan ddarperir gwasanaethau gan gyflogeion.

Cynllun sy'n cael ei ariannu yw'r LGPS. Mesurir asedau LGPS gan ddefnyddio gwerthoedd teg wrth gau. Mesurir rhwymedigaethau LGPS gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau gyda gostyngiad ar y raddfa adennill gyfredol ar fond corfforaethol o'r ansawdd uchaf am gyfnod a chyfredolrwydd cyfatebol i'r rhwymedigaethau. Mae'r prisiadau actiwaraidd ar gael bob tair blynedd o leiaf ac maent yn cael eu diweddarau ar bob dyddiad mantolen. Y symiau a godir i weithredu gwaged yw costau presennol y gwasanaethau a'r costau ar gyfer cyflwyno cynlluniau, newidiadau i fuddiannau, setliadau a chwtogiadau. Maent yn cael eu cynnwys fel rhan o gostau staff a gronnwyd. Mae llog net ar fuddion diffiniedig y rhwymedigaeth/ased hefyd yn cael ei gydnabod yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr ac mae'n cynnwys y gost llog ar y rhwymedigaeth/ased buddion net diffiniedig ac incwm llog ar asedau'r cynllun, wedi'u cyfrifo trwy luosi gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod gan y gyfradd a ddefnyddir i ddisgowntio rhwymedigaethau'r budd yn erbyn y gwaged gweithredol. Cydnabyddir y gwahaniaeth rhwng yr incwm llog ar asedau'r cynllun a'r enillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun mewn enillion a cholledion cydnabyddedig eraill.

Cydnabyddir enillion a cholledion gwirioneddol yn syth mewn enillion a cholledion cydnabyddedig eraill.

Coleg Gŵyr Abertawe

Buddion cyflogaeth tymor byr

Caiff buddion cyflogaeth tymor byr megis cyflogau ac absenoldebau cyflogedig (tâl gwyliau) eu cydnabod fel treuliau yn y flwyddyn y bu'r cyflogeion yn gweithio i'r Coleg. Caiff unrhyw fuddion heb eu defnyddio eu crynhoi a'u mesur fel y swm ychwanegol y disgwylia'r Coleg ei dalu o ganlyniad i hawliau heb eu defnyddio.

Pensiynau uwch

Bydd y coleg yn talu gwir gost unrhyw bensiwn uwch barhaus i gyn-aelod o staff yn flynyddol. Mae amcangyfrif o'r gost ddisgwyliedig am unrhyw ychwanegiad i bensiwn cyn-aelod o staff yn cael ei godi yn llawn i incwm y Coleg yn y flwyddyn y bydd yr aelod o staff yn ymddeol. Yn ystod y blynyddoedd i ddilyn codir tâl yn narpariaethau'r fantolen gan ddefnyddio'r daenlen pensiynau uwch a ddarperir gan y cyrff ariannu.

Asedau Anghyfredol - Asedau sefydlog diriaethol

Mae asedau sefydlog diriaethol wedi'u nodi fel cost/cost dybiedig llai dibrisiant cronedig a cholledion amhariad cronedig. Mae eitemau penodol o asedau sefydlog a ail-brisiwyd i werth teg ar neu cyn y dyddiad pontio i SORP AB AU 2015, yn cael eu mesur ar sail cost dybiedig, sef y swm wedi'i ailbrisiu ar ddyddiad yr ailbrisiad hwnnw.

Tir ac adeiladau

Nid yw tir rhydd-ddaliad wedi'i ddibrisio.

Mae adeiladau rhydd-ddaliad yn cael eu dibrisio gan ddefnyddio dull llinell syth dros eu hoes economaidd ddefnyddiol ddisgwyliedig i'r Coleg sef rhwng 10 a 50 mlynedd. Mae gan y Coleg bolisi o ddibrisio addasiadau pwysig i'r adeiladau dros gyfnod eu hoes economaidd ddefnyddiol, sef rhwng 10 a 50 mlynedd. Pan afaelir tir ac adeiladau gyda chymorth grantiau penodol, cânt eu cyfalafu a'u dibrisio fel y nodir uchod. Credydgratiau perthynol i gyfrif incwm gohiriedig o fewn credydgratiau, a chânt eu rhyddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros oes economaidd ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased perthynol ar sail sy'n gyson â'r polisi dibrisio. Dyrennir incwm gohiriedig rhwng credydgratiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn a'r rheini sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn. Mae grantiau cysylltiedig â chaffael tir yn cael eu cydnabod fel incwm yn y flwyddyn y maent yn cael eu derbyn.

Mae adolygiad ar gyfer amhariad ased sefydlog yn cael ei gynnal os bydd digwyddiadau neu newidiadau mewn amgylchiadau yn dangos efallai na fydd modd adennill y swm a gariwyd ar gyfer unrhyw ased sefydlog.

Adeg mabwysiadu FRS 102, roedd y Coleg wedi dilyn y ddarpariaeth drosiannol i gadw gwerth llyfr y tir a'r adeiladau, a werthuswyd adeg yr ymgorffori yn 1993, ond i beidio â mabwysiadu polisi ailbrisiu'r eiddo hwn yn y dyfodol. Ailbrisiwyd tir gan y Coleg fel rhan o drefniadau pontio fel ar 1 Awst 2014, ond nid er mwyn mabwysiadu polisi o ailbrisiu tir yn y dyfodol.

Coleg Gŵyr Abertawe

Asedau sy'n cael eu hadeiladu

Mae asedau sy'n cael eu hadeiladu yn cael eu cofnodi ar gost, yn seiliedig ar werth tystysgrifau'r penseiri a chostau uniongyrchol eraill, a gafwyd hyd at 31 Gorffennaf. Nid ydynt yn cael eu dibrisio nes eu bod yn cael eu defnyddio.

Cyfarpar

Caiff y cyfarpar sydd ag oes ddefnyddiol o dros flwyddyn eu cyfalafu am gost. Mae cyfarpar wedi'u cyfalafu'n cael eu dibrisio gan ddefnyddio'r dull llinell syth dros weddill eu hoes economaidd ddefnyddiol fel a ganlyn:

- cerbydau modur 4 blynedd
- offer cyfrifiadurol 4 blynedd
- celfi, darnau gosod a chodiadau 5 - 10 mlynedd

Asedau anniriaethol ac ewyllys da

Mae ewyllys da sy'n deillio o gaffael is-gwmniau yn cael ei amorteiddio gan ddefnyddio dull llinell syth dros gyfnod o bum mlynedd o ddyddiad y caffael. Mae meddalwedd a thrwyddedau cyfrifiadurol yn cael eu cyfalafu fel asedau sefydlog anniriaethol a'u hamorteiddio dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig y feddalwedd neu'r drwydded rhwng pedair a 10 mlynedd. Mae costau blynyddol cadw a chynnal meddalwedd yn cael eu cofnodi ar y Datganiad o Incwm Cyfunol yn y flwyddyn berthnasol.

Costau benthyca

Cydnabyddir costau benthyca fel gwariant yn y cyfnod yr aethpwyd i'r costau

Asedau ar brydles

Mae costau mewn perthynas â phrydlesi gweithredu yn cael eu nodi gan ddefnyddio dull llinell syth dros gyfnod y brydles. Rhennir unrhyw breimymau neu gymhelliannau pryddlesi sy'n gysylltiedig â phrydlesi a lofnodwyd ar ôl 1 Awst 2014 dros dymor isafsymol y brydles. Mae'r Coleg wedi manteisio ar yr eithriadau trosiannol yn FRS 102 ac mae wedi cadw'r polisi o ehangu premiymau a chymhelliannau i ddyddiad yr adolygiad cyntaf o rent y farchnad ar gyfer pryddlesi a lofnodwyd cyn 1 Awst 2014.

Mae cytundebau pryddlesu sy'n trosglwyddo'n syllweddol holl fuddion a risgiau perchnogaeth ased i'r Coleg yn cael eu trin fel pryddlesi cyllid.

Mae'r asedau a ddelir o dan bryddlesi cyllid yn cael eu cydnabod ar y dechrau am werth teg yr ased ar bryddles (neu, os yw'n is, gwerth presennol isafswm tâl y bryddles) ar ddechrau'r bryddles. Mae'r rhwymedigaeth gyfatebol i'r pryddleswr wedi'i chynnwys ar y fantolen fel rhwymedigaeth pryddles gyllid. Mae asedau a ddelir o dan bryddlesi cyllid wedi'u cynnwys yn yr asedau sefydlog diriaethol a'u dibrisio a'u hasesu ar gyfer colledion amhariad yn yr un ffordd ag asedau a berchnogir.

Coleg Gŵyr Abertawe

Dosrennir isafswm taliadau'r brydles rhwng y tâl cyllid a gostyngiad y rhwymedigaeth sy'n weddill. Dosrennir y taliadau cyllid dros gyfnod y brydles yn gymesur â'r elfen gyfalaf sy'n weddill.

Buddsodiadau

Buddsoddiadau mewn is-gwmniau

Yn y datganiadau ariannol unigol nodir buddsoddiadau mewn is-gwmniau fel y gost ar ôl tynnu amhariad.

Buddsodiadau eraill

Caiff buddsoddiadau rhestredig a ddelir fel buddsoddiadau asedau anghyfredol ac asedau cyfredol, a allai gynnwys buddsoddiadau rhestredig, eu datgan ar eu gwerth teg. Caiff symudiadau eu cydnabod yn yr Incwm Cynhwysfawr. Mae buddsoddiadau, sy'n cynnwys offer ecwiti heb eu dyfynnu, yn cael eu mesur ar werth teg, a'u hamcangyfrif gan ddefnyddio techneg brisio.

Buddsoddi mewn eiddo

Caiff rhestrau eiddo eu nodi yn ôl y gwerth ar y farchnad agored ar ddyddiad y fantolen.

Rhestrau eiddo

Nodir rhestrau eiddo ar yr isaf o'r gost a gwerth dichonadwy, sef y pris gwerthu llai costau i orffen a gwerthu. Lle y bo'n briodol, darperir ar gyfer eitemau hanfodol, araf a diffygiol.

Arian parod a chyfwerth

Mae arian parod yn cynnwys arian parod mewn llaw, adneuron i'w had-dalu ar gais, a gorddrafftiau. Cyfrifir adneuron fel rhai i'w had-dalu ar gais os ydynt ar gael yn ymarferol ymhen 24 awr heb gosb ariannol.

Mae symiau cyfwerth ag arian parod yn fuddsoddiadau hylifol iawn, byrdymor y gellid eu trosglwyddo i symiau penodol o arian parod heb risg sylweddol o newid eu gwerth. Mae cyfwerth ag arian parod yn fuddsoddiad sy'n aeddfedu mewn tri mis neu lai o ddyddiad eigaffael.

Rhwymedigaethau ariannol ac ecwiti

Caiff rhwymedigaethau ariannol ac ecwiti eu dosbarthu yn ôl cynnwys rhwymedigaethau cytundebol yr offeryn ariannol, yn hytrach na ffurflen gyfreithiol yr offeryn ariannol.

Caiff pob benthyciad, buddsoddiad ac adnau tymor byr a ddelir gan y Grŵp eu dosbarthu fel offer ariannol sylfaenol yn unol â FRS 102. Caiff yr offer hyn eu cofnodi yn y lle cyntaf ar y pris trafod llai unrhyw gostau trafod (cost hanesyddol). Mae FRS 102 yn ei gwneud yn ofynnol bod offer ariannol sylfaenol wedyn yn cael eu mesur ar gost wedi'i hamorteiddio. Fodd bynnag, mae'r Grŵp wedi cyfrifo nad yw'r gwahaniaeth rhwng y gost hanesyddol a'r gost wedi'i hamorteiddio yn sylweddol ac felly, nodir yr offer ariannol hyn ar y fantolen ar gost hanesyddol. Nid yw benthyciadau a buddsoddiadau sy'n daladwy neu'n dderbyniadwy o fewn blwyddyn wedi'u disgowntio.

Trosi arian tramor

Caiff trafodion a wneir mewn arian tramor eu cofnodi gan ddefnyddio'r cyfraddau cyfnewid sydd mewn grym ar ddyddiad y trafodyn. Caiff asedau a rhwymedigaethau ariannol a wneir mewn arian tramor eu trosi yn ôl y cyfraddau cyfnewid sy'n weithredol ar ddiwedd y cyfnod ariannol gyda'r holl wahaniaethau cyfnewid a geir o ganlyniad yn cael eu cofnodi yn yr incwm yn y cyfnod maen nhw'n codi.

Trethi

Ystyrir bod y Coleg yn pasio profion Paragraff 1, Atodlen 6, Deddf Cyllid 2010 ac felly'n cyrraedd diffiniad cwmni elusennol at ddibenion treth gorfforaeth y DU. O ganlyniad, gallai'r elusen fod yn rhydd o'r angen i dalu treth mewn cysylltiad ag incwm neu enillion cyfalaf a dderbynnir o fewn categorïau a gwmpasir gan Adrannau 478-488 o Ddeddf Treth Gorfforaeth 2010 neu Adran 256 o Ddeddf Trethiant Enillion Cyfalaf 1992 i'r graddau y defnyddir y fath incwm neu enillion at ddibenion elusennol yn unig.

Mae'r Coleg wedi'i eithrio'n rhannol yn achos Treth ar Werth, felly ni all ond adfer tua 4% o'r TAW a godwyd ar ei fewnbynau. Caiff TAW anadferadwy ar fewnbynau ei gynnwys yng nghostau o'r fath a'i hychwanegu at gost asedau sefydlog diriaethol fel y bo'n briodol, pan fydd y fewnbynau eu hunain yn asedau sefydlog diriaethol wrth natur. Rhaid i is-gwmnïau'r Coleg dalu treth gorfforaethol a TAW fel y mae'n rhaid i unrhyw sefydliad masnachol ei wneud.

Darpariaethau a rhwymedigaethau amodol

Cydnabyddir darpariaethau pan fydd gan y Coleg rwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol. Mae'n debygol y bydd angen trosglwyddo budd economaidd er mwyn setlo'r rhwymedigaeth a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

Os yw effaith gwerth amser yr arian yn sylweddol, mae'r swm y disgwylir iddo setlo'r rhwymedigaeth yn cael ei gydnabod ar werth presennol gan ddefnyddio cyfradd ddisgowntio cyn treth. Mae dad-ddirwyn y disgownt yn cael ei gydnabod fel cost cyllid yn y datganiad o incwm cynhwysfawr yn y cyfnod mae'n codi.

Coleg Gŵyr Abertawe

Mae rhwymedigaeth amodol yn codi o ddigwyddiad blaenorol sy'n gosod rhwymedigaeth bosibl ar y Coleg y caiff ei bodolaeth ei chadarnhau dim ond drwy achos neu fel arall o ddigwyddiadau penodol yn y dyfodol nad ydynt yn llwyr o fewn rheolaeth y Coleg. Mae rhwymedigaethau amodol yn codi hefyd mewn amgylchiadau lle byddai darpariaeth fel arall, ond naill ai mae'n annhebygol y bydd angen echlif adnoddau neu ni ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Ni chydabyddir rhwymedigaethau nac asedau amodol yn y fantolen, ond fe'i datgelir yn y nodiadau i'r datganiadau ariannol.

Trefniadau Asiantaeth

Mae'r Coleg yn gweithredu fel asiant o ran casglu a thalu cronfeydd cymorth dewisol. Mae taliadau cysylltiedig a gafwyd o'r cyrff ariannu a'r taliadau dilynol i fyfyrwyr yn cael eu heithrio o incwm a gwariant y Coleg os yw'r Coleg yn agored i risg isel iawn neu'n mwynhau budd economaidd isel iawn mewn perthynas â'r trafodyn.

Dyfarniadau wrth gymhwyso polisiâu cyfrifyddu a ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'r rheolwyr wedi gwneud y dyfarniadau canlynol:

- Penderfynu a yw prydles i mae'r Coleg wedi ymrwymo iddynt naill ai fel gosodwr prydles neu ddaliwr prydles yn brydlesi gweithredol neu brydlesi cyllid. Mae'r penderfyniadau hyn yn dibynnu ar asesiad o ran a yw'r risgiau a'r manteision perchnogaeth wedi cael eu trosglwyddo o'r prydleswr i'r prydlesai fesul prydles.
- Penderfynu a oes dangosyddion amhariad o asedau diriaethol y Grŵp, gan gynnwys ewyllys da. Mae ffactorau sy'n cael eu hystyried wrth gyrraedd penderfyniad o'r fath yn cynnwys hyfywedd economaidd a pherfformiad ariannol disgwylidig y dyfodol yr ased a lle mae'n gydran o uned fwy sy'n cynhyrchu arian, hyfywedd a pherfformiad ariannol disgwylidig y dyfodol yr uned honno.

Ffynonellau allweddol eraill o ansicrwydd amcangyfrif

- *Asedau sefydlog diriaethol*

Mae asedau sefydlog diriaethol, ar wahân i fuddsoddi mewn eiddo, yn cael eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol gan ystyried gwerthoedd gweddilliol lle y bo'n briodol. Mae oes wirioneddol yr asedau a'r gwerthoedd gweddilliol yn cael ei hasesu'n flynyddol a gall amrywio yn dibynnu ar nifer o ffactorau. Wrth ailasesu oes asedau, mae ffactorau megis arloesi technolegol a rhaglenni cynnal a chadw yn cael eu hystyried. Mae asesiadau gwerth gweddilliol yn ystyried materion megis amgylchiadau marchnad yn y dyfodol, gweddill oes yr ased a gwerthoedd gwaredu rhagamcanol.

- *LGPS*

Mae gwerth presennol rhwymedigaeth LGPS â buddion wedi'u diffinio'n dibynnu ar nifer o ffactorau sy'n cael eu penderfynu ar sail actiwaraid gan ddefnyddio amrywiaeth o dybiaethau. Mae'r tybiaethau a ddefnyddir wrth bennu (incwm) cost net ar gyfer pensiynau yn cynnwys y gyfradd ddisgownt. Bydd unrhyw newididiadau yn y tybiaethau hyn, a ddatgelir yn nodyn 26, yn cael effaith ar y swm y rhwymedigaeth a gariwyd. Yn ogystal mae dull datblygu wedi cael ei ddefnyddio gan yr actiwari sy'n rhagweld canlyniadau o'r prisiad actiwaraid llawn diweddaraf a berfformiwyd ar 31 Mawrth 2016 ac mae'r actiwari wedi defnyddio hwn wrth brisio'r rhwymedigaeth pensiynau ar 31 Gorffennaf 2018. Byddai unrhyw wahaniaethau rhwng y ffigurau a geir o'r dull datblygu a phrasiad actiwaraid llawn yn cael effaith ar swm y rhwymedigaeth bensiwn a gariwyd.

Coleg Gŵyr Abertawe

2 Grantiau cyrff ariannu	Y flwyddyn death i ben Gorffennaf 31		Y flwyddyn death i ben Gorffennaf 31	
	2018	2018	2017	2017
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Grantiau rheolaidd				
Grant rheolaidd Llywodraeth Cymru	23,323	23,323	22,887	22,887
Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru	26	26	32	32
Grantiau Penodol				
Dysgu seiliedig ar waith	6,983	6,811	4,488	4,165
Rhyddhau grantiau cyfalaf Llywodraeth Cymru	423	423	390	390
Grantiau eraill Llywodraeth Cymru	1,666	1,666	1,353	1,353
Cyfanswm	32,421	32,249	29,150	28,827

3 Ffioedd dysgu a chontractau addysg	Y flwyddyn ddaeth i ben Gorffennaf 31		Y flwyddyn ddaeth i ben Gorffennaf 31	
	2018	2018	2017	2017
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ffioedd addysg oedolion	720	640	584	537
Ffioedd a chontractau prentisiaeth	648	92	1,262	-
Ffioedd ar gyfer cyrsiau gyda chymorth benthyciad AB	430	430	461	461
Ffioedd ar gyfer cyrsiau gyda chymorth benthyciad AU	1,327	1,327	1,276	1,276
Ffioedd myfyrwyr rhyngwladol	557	557	305	305
Cyfanswm ffioedd dysgu	3,682	3,046	3,888	2,579
Contractau addysg	353	353	215	215
Cyfanswm	4,035	3,399	4,103	2,794

4 Grantiau a chontractau eraill	Y flwyddyn ddaeth i ben Gorffennaf 31		Y flwyddyn ddaeth i ben Gorffennaf 31	
	2018	2018	2017	2017
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Erasmus	164	164	111	111
Elusennau yn y DU	-	-	-	-
Comisiwn Ewropeaidd	2,645	2,645	2,086	2,086
Grantiau a chontractau eraill	349	349	285	285
Cyfanswm	3,158	3,158	2,482	2,482

Coleg Gŵyr Abertawe

5 Incwm arall	Y flwyddyn ddaeth i ben Gorffennaf 31		Y flwyddyn ddaeth i ben Gorffennaf 31	
	2018	2018	2017	2017
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Derbyniadau yn deillio o yswiriant (gweler nodyn 28)	1,630	1,630	3,852	3,852
Arlwyo a phreswylfeydd	820	820	788	788
Gweithgareddau eraill sy'n creu incwm	539	539	542	542
Incwm o grantiau eraill	280	280	298	296
Grantiau cyfalaf nad ydynt yn grantiau'r Llywodraeth	41	41	41	41
Incwm amrywiol	999	1,140	763	852
Cyfanswm	4,309	4,450	6,284	6,371

6 Incwm o fuddsoddi	Y flwyddyn ddaeth i ben Gorffennaf 31		Y flwyddyn ddaeth i ben Gorffennaf 31	
	2018	2018	2017	2017
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Incwm arall o fuddsoddi	-	-	-	-
Llog arall sy'n dderbyniadwy	24	24	54	54
	24	24	54	54
Enillion net ar y cynllun pensiwn (nodyn 25)	-	-	-	-
Cyfanswm	24	24	54	54

7 Rhoddion – Coleg yn unig	2018	2017
	£'000	£'000
Rhoddion anghyfyngedig	-	-
Cyfanswm	-	-

Coleg Gŵyr Abertawe

8 Costau staff – Grŵp a Choleg

Roedd nifer y bobl ar gyfartaledd (gan gynnwys personél rheoli allweddol) a gyflogwyd gan y Coleg yn ystod y flwyddyn, a ddisgrifiwyd fel cyfwerth ag amser llawn, fel a ganlyn:

	2018	2018	2017	2017
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer
Cyfwerth ag amser llawn				
Staff adrannol sy'n addysgu	552	528	508	483
Staff adrannol nad ydynt yn addysgu	257	243	217	202
	809	771	725	685

	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer
Cyfrifiad pobl				
Staff adrannol sy'n addysgu	719	695	695	669
Staff adrannol nad ydynt yn addysgu	284	268	274	258
	1,003	963	969	927

	2018	2018	2017	2017
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Costau ar gyfer y bobl uchod				
Cyflogau	22,937	21,758	20,640	19,475
Costau nawdd cymdeithasol	2,126	2,009	1,922	1,812
Costau pensiwn eraill	4,690	4,672	4,247	4,236
Costau staff	29,753	28,439	26,809	25,523
Costau ailstrwythuro	100	100	231	231
Cyfanswm costau staff	29,853	28,539	27,040	25,754

Personél rheoli allweddol

Personél rheoli allweddol yw'r bobl hynny sydd ag awdurdod a chyfrifoldeb ym meysydd cynllunio, llywio a rheoli gweithgareddau'r Coleg. Mae'n cael ei gynrychioli gan Dîm Arweinyddiaeth y Coleg sy'n cynnwys y Pennaeth, Is-bennaeth Gwasanaethau Corfforaethol ac Is-bennaeth Gwasanaethau Academaidd. Mae costau staff yn cynnwys iawndal a dalwyd i bersonél rheoli allweddol am golli swydd.

Coleg Gŵyr Abertawe

Enillion personél rheoli allweddol, y Swyddog Cyfrifyddu a staff eraill ar gyflog uwch

	2018	2017
	Nifer	Nifer
Nifer y personél rheoli allweddol gan gynnwys y Swyddog Cyfrifyddu oedd :	6	3

Mae'r amrywiadau canlynol yn dangos nifer y personél rheoli allweddol a staff ar gyflog uwch a gafodd enillion blynyddol (ac eithrio cyfraniadau pensiwn ond gan gynnwys buddion mewn nwyddau) yn y Grŵp a'r Coleg fel a ganlyn:

Grŵp	Personél rheoli allweddol		Staff eraill	
	2018 Nifer	2017 Nifer	2018 Nifer	2017 Nifer
£60,001 i £70,000 y flwyddyn	-	-	5	7
£70,001 i £80,000 y flwyddyn	2	-	-	-
£80,001 i £90,000 y flwyddyn	2	2	1	1
£90,001 i £100,000 y flwyddyn	1	-	-	-
£130,001 i £140,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£140,001 i £150,000 y flwyddyn	1	1	-	-
	6	3	6	8

Mae'r cynydd mewn staff (uchod) yngysylltiedig â phenodiad yr Is-Bennaeth yn ystod y flwyddyn.

Roedd enillion personél rheoli allweddol a staff eraill ar gyflog uwch yn y Grŵp uchod fel a ganlyn:

Grŵp	Personél rheoli allweddol		Staff eraill	
	2018 £000	2017 £000	2018 £000	2017 £000
Cyflogau	512	309	400	508
Buddion mewn nwyddau	-	-	-	-
	512	309	400	508
Cyfraniadau pensiwn cyflogwyr	95	52	44	63
	607	361	444	571

Mae nifer y staff eraill uchod a'u taliad cydnabyddiaeth cysylltiedig yn cynnwys dau gyfarwyddwr yr is-gwmni Track Training Limited.

Coleg Gŵyr Abertawe

Yswiriant cenedlaethol y gweithwyr hyn mewn perthynas â phersonél rheoli allweddol ar gyfer y flwyddyn oedd £66,000 (2017: £39,000).

Coleg	Personél rheoli allweddol		Staff eraill	
	2018 Nifer	2017 Nifer	2018 Nifer	2017 Nifer
£60,001 i £70,000 y flwyddyn	-	-	4	6
£70,001 i £80,000 y flwyddyn	2	-	-	-
£80,001 i £90,000 y flwyddyn	2	2	-	-
£90,001 i £100,000 y flwyddyn	1	-	-	-
£100,001 i £110,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£130,001 i £140,000 y flwyddyn	-	-	-	-
£140,001 i £150,000 y flwyddyn	1	1	-	-
	6	3	4	6

Roedd enillion personél rheoli allweddol a staff eraill ar gyflog uwch yn y Coleg fel a ganlyn:

Coleg	Personél rheoli allweddol		Staff eraill	
	2018 £000	2017 £000	2018 £000	2017 £000
Cyflogau	512	309	247	375
Buddion mewn nwyddau	-	-	-	-
	512	309	247	375
Cyfraniadau pensiwn cyflogwyr	95	52	44	63
	607	361	291	438

Cyfanswm yr arian a dalwyd fel iawndal am golli swydd i weithwyr ar gyflogau uwch oedd £85,000 (2017: £79,000).

Mae'r enillion uchod yn cynnwys symiau sy'n daladwy i'r Swyddog Cyfrifyddu (sydd hefyd y swyddog sydd ar y cyflog uchaf) sef:

	2018 £'000	2017 £'000
Cyflogau	142	140
Buddion mewn nwyddau	-	-
	142	140
Cyfraniadau pensiwn	23	23

Nid oedd aelodau'r Gorfforaeth ac eithrio'r Swyddog Cyfrifyddu a'r aelodau o staff wedi cael unrhyw dâl gan y sefydliad ar wahân i ad-daliadau costau teithio a chynhaliadau a godwyd yn ystod eu dyletswyddau. Cyfanswm y taliadau ar gyfer costau Llywodraethwyr oedd £1,989 (2017: £1,093) ac roedd hyn yn gysylltiedig â 4 (2017: 2) o Lywodraethwyr.

Coleg Gŵyr Abertawe

9 Costau gweithredu eraill

	2018	2018	2017	2017
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Costau adrannau addysgu	4,532	5,540	3,486	3,571
Costau adrannau sydd heb fod yn rhai addysgu	3,834	3,487	3,281	3,007
Costau eiddo	2,762	2,722	2,627	2,578
Gwariant Yswiriant (gweler nodyn 29)	756	756	3,132	3,132
Cyfanswm	11,884	12,505	12,526	12,288
Mae costau gweithredu eraill yn cynnwys:	2018	2018	2017	2017
	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Taliad cydnabyddiaeth archwilyr:				
Archwiliad datganiadau ariannol	25	20	24	20
Archwiliad mewnol	12	12	11	11
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd gan yr archwilydd datganiadau ariannol				
- Archwiliadau grant	3	3	2	2
- Cyngor ar dreth	1	-	1	-
- Cwblhau gwaith cyfrifon	3	3	-	-
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd gan yr archwilyr mewnol	-	-	-	-
Llogi asedau – adeiladau	202	173	149	120
Llogi asedau - offer	76	70	75	66

Coleg Gŵyr Abertawe

10 Llog a chostau cyllid eraill – Grŵp a Choleg

	2018 Grŵp	2018 Coleg	2017 Grŵp	2017 Coleg
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ar fenthyciadau banc, gorddrafftiau a benthyciadau eraill:	75	7	14	6
	<u>75</u>	<u>7</u>	<u>14</u>	<u>6</u>
Ar brydlesi cyllid	2	-	1	-
Llog sy'n daladwy ar ymddeoliad cynnar	3	3	6	6
Costau cyllid pensiwn (nodyn 25)	460	460	570	570
Cyfanswm	540	470	591	582

11 Trethiant – Grŵp yn unig

	2018 £'000	2017 £'000
Treth girffiraeth y DU	-	2
Darpariaeth ar gyfer treth gorfforaeth wedi'i gohirio	-	-
Cyfanswm	-	2

Coleg Gŵyr Abertawe

12	Asedau sefydlog diriaethol (Grŵp)				
	Tir ac adeiladau		Offer	Cerbydau modur	Cyfanswm
	Rhydd-ddaliad	Lesddaliad hir			
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad					
Ar 1 Awst 2017	48,858	592	9,317	429	59,196
Ychwanegiadau	5,700	180	1,488	98	7,466
Gwaredu	-	-	(59)	(185)	(244)
Trosglwyddo i fuddsoddiadau asedau cyfredol	-	(772)	-	-	(772)
Ar 31 Gorffennaf 2018	54,558	-	10,746	342	65,646
Dibrisiant					
Ar 1 Awst 2017	14,354	-	6,586	388	21,328
Tâl am y flwyddyn	1,194	-	1,233	32	2,459
Diddymu o ran gwarediadau	-	-	(59)	(185)	(244)
Ar 31 Gorffennaf 2018	15,548	-	7,760	235	23,543
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2018	39,010	-	2,986	107	42,103
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2017	34,504	592	2,731	41	37,868

	Asedau sefydlog diriaethol (Coleg yn unig)				
	Tir ac adeiladau		Offer	Cerbydau	Cyfanswm
	Rhydd-ddaliad	Lesddaliad hir			
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad					
Ar 1 Awst 2017	48,858	592	9,133	429	59,012
Ychwanegiadau	5,700	180	1,476	98	7,454
Gwaredu	-	-	(59)	(185)	(244)
Trosglwyddo i fuddsoddiadau asedau cyfredol	-	(772)	-	-	(772)
Ar 31 Gorffennaf 2018	54,558	-	10,550	342	65,450
Dibrisiant					
Ar 1 Awst 2017	14,354	-	6,433	388	21,175
Tâl am y flwyddyn	1,194	-	1,215	32	2,441
Diddymu o ran gwarediadau	-	-	(59)	(185)	(244)
Ar 31 Gorffennaf 2018	15,548	-	7,589	235	23,372
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2018	39,010	-	2,961	107	42,078
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2017	34,504	592	2,700	41	37,837

Coleg Gŵyr Abertawe

Cafodd tir ac adeiladau a etifeddwyd gan yr Awdurdod Addysg Lleol ar 1 Ebrill 1993 eu prisio am gost ddisodli wedi'i dibrisio gan Syrffewyr Siartredig o Gyngor Sir Gorllewin Morgannwg, Yr Adran Ystadau, Yr Adran Gwasanaethau Eiddo. Mae asedau sefydlog diriaethol eraill a etifeddwyd gan yr Awdurdod Addysg Lleol adeg corffori wedi cael eu prisio gan y Gorfforaeth ar sail cost ddisodli wedi'i dibrisio. Os yw'r asedau hyn yn cael eu gwerthu, byddai'r Coleg naill ai'n gorfod ildio'r enillion gwerthu i Lywodraeth Cymru neu eu defnyddio yn unol â'r Memorandwm Ariannol â Llywodraeth Cymru.

Mae tir rhydd-ddaliol wedi cael ei ailbriso ar werth y farchnad agored ar 1 Awst 2014 fel rhan o'r trefniadau pontio o dan FRS 102.

Wedi'i gynnwys y tir ac adeiladau (Coleg a Grŵp) yw swm o £1,338,000 (2017: £1,513,000) mewn perthynas ag asedau wrthi'n cael eu hadeiladu.

Wedi'i gynnwys yn y gwerth llyfr net o asedau diriaethol (Grŵp yn unig) mae £11,000 (2017: £11,000) mewn perthynas ag asedau dan feddiant drwy brydlesi cyllidol neu gontractau hurbrynant tebyg. Roedd dibrisio ar gyfer y flwyddyn parthed asedau dan feddiant prydlesi cyllidol neu gontractau hurbrynant tebyg oedd £6,000 (2017: £2,000).

Coleg Gŵyr Abertawe

13 Asedau anniriaethol

Grŵp	Ewyllys da £'000	Meddalwedd a Thrwyddedau £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu brisiad			
Ar 1 Awst 2017	283	277	560
Ychwanegiadau	-	137	137
Gwaredu	-	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2018	283	414	697
Dibrisiant			
Ar 1 Awst 2017	109	81	190
Tâl am y flwyddyn	57	68	125
Diddymu o ran gwarediadau	-	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2018	166	149	315
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2018	117	265	382
Gwerth llyfr net ar 31 July 2017	174	196	370

Coleg	Meddalwedd a Thrwyddedau £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu brisiad		
Ar 1 Awst 2017	277	277
Ychwanegiadau	137	137
Gwaredu	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2018	414	414
Dibrisiant		
Ar 1 Awst 2017	81	81
Tâl am y flwyddyn	68	68
Diddymu o ran gwarediadau	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2018	149	149
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2018	265	265
Gwerth llyfr net ar 31 Gorffennaf 2017	196	196

Coleg Gŵyr Abertawe

14 Buddsoddiadau anghyfredol

a) Buddsoddiadau - Coleg

	Coleg 2018 £'000	Coleg 2017 £'000
Buddsoddiadau mewn is-gwmnïau	670	670

Mae'r Coleg yn berchen ar 80 y cant o gyfranddaliadau £1 arferol Track Training Limited a gyhoeddwyd, cwmni wedi'i ymgorffori yng Nghymru a Lloegr. Prif weithgaredd busnes Track Training Limited yw hyfforddi cyflogeion ar ran cyflogwyr.

Cwmnïau cysylltiedig

Mae'r Coleg yn aelod o Bartneriaeth Sgiliau Prifysgol a Choleg, cwmni cyfyngedig drwy warant. Prif weithgaredd y cwmni yw hyrwyddo cyfleoedd addysg uwch rhwng Prifysgol Abertawe a cholegau eraill sy'n aelodau.

Mae Pennaeth y Coleg a Rheolwr Menter y Coleg yn gyfarwyddwyr y Ganolfan ar gyfer Addysg Entrepreneuriaidd, Cwmni Buddiannau Cymunedol cyfyngedig drwy Warant.

b) Eiddo Buddsoddi – Grŵp a Choleg

	2018 £'000	2017 £'000
Eiddo buddsoddi	145	145

Mae'r Coleg yn prisio eiddo ar werth y farchnad agored ar ddyddiad y fantolen. Cynhelir y prisiad gan syrfëwr annibynnol.

Coleg Gŵyr Abertawe

15 Dyledwyr	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2018	2018	2017	2017
	£'000	£'000	£'000	£'000
Symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn:				
Symiau masnach derbyniadwy	2,024	1,505	1,713	865
Symiau sy'n ddyledus gan weithgareddau'r Grŵp				
Gweithgareddau is-gwmnïau	-	283	-	137
Gweithgareddau cysylltiedig	-	-	12	12
Rhagdaliadau ac incwm a gronnydd	1,342	1,289	950	872
Symiau sy'n ddyledus gan Lywodraeth Cymru	2,902	2,902	1,270	1,270
Cyfanswm	6,268	5,979	3,945	3,156

Mae symiau sy'n ddyledus gan Lywodraeth Cymru yn ymwneud yn bennaf â thaliadau DSW a cheisiadau sy'n weddill ar gyfer Cronfeydd Cymdeithasol Ewrop (ESF) gan WEFO.

16 Buddsoddiadau	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2018	2018	2017	2017
	£'000	£'000	£'000	£'000
Buddsoddiadau asedau cyfredol	772	772	-	-
Adneuron tymor byr	-	-	3,500	3,500
Cyfanswm	772	772	3,500	3,500

Mae'r buddsoddiadau asedau cyfredol yn gysylltiedig â thir a berchnogir gan y Coleg. Ni ddefnyddir y tir ar hyn o bryd gan y Coleg.

Cedwir adneuron gyda banciau a chymdeithasau adeiladu sy'n gweithredu ym marchnad Llundain ac fe'i trwyddedir gan yr Awdurdod Gwasanaethau Ariannol gyda thros dri mis o aeddfedrwydd ar ddyddiad y fantolen. Mae'r llog ar yr adneuron hyn yn sefydlog am gyfnod yr adneuron adeg eu gosod.

Coleg Gŵyr Abertawe

17 Credydwy'r: symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2018	2018	2017	2017
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau banc a gorddrafftiau	115	80	277	82
Benthyciadau eraill	18	18	11	11
Ymrwymadau o dan brydlesi gweithredu	4	-	2	-
Credydwy'r cyfalaf	502	502	661	661
Symiau masnach sy'n daladwy	1,147	1,088	1,594	1,475
Symiau sy'n ddyledus i weithgareddau'r Grŵp:				
Gweithgareddau is-gwmnïau	-	356	-	164
Gweithgareddau cysylltiedig	-	-	-	-
Treth gorfforaeth	3	-	4	-
Nawdd cymdeithasol a threth arall	596	492	552	465
Croniad gwyliau blynyddol	690	679	667	647
Croniadau ac incwm gohiriedig	4,090	4,016	3,920	3,859
Incwm gohiriedig - grantiau cyfalaf y llywodraeth	504	504	460	460
Incwm gohiriedig - grantiau refeniw'r llywodraeth	451	451	175	175
Cyfanswm	8,120	8,186	8,323	7,999

18 Credydwy'r: symiau sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2018	2018	2017	2017
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau banc	715	715	796	796
Benthyciadau eraill	113	113	70	70
Ymrwymadau o dan brydlesi gweithredu	6	-	9	-
Incwm gohiriedig - grantiau cyfalaf y llywodraeth	6,546	6,546	6,378	6,378
Cyfanswm	7,380	7,374	7,253	7,244

(a) Benthyciadau banc a gor-ddrafftiau

	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2018	2018	2017	2017
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ymhen blwyddyn neu lai	115	80	277	82
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	81	81	83	83
Rhwng dwy flynedd a phum mlynedd	256	256	253	253
Ymhen pum mlynedd neu fwy	378	378	460	460
Cyfanswm	830	795	1,073	878

Mae benthyciad banc Lloyds yn ansicredig a'n gweithredu ar fuddiant gradd sylfaenol ynghyd â 0.35% ychwanegol. Mae'r benthyciad yn cael ei ad-dalu yn fisol a disgwylir i gwblhau'r taliad yn llawn erbyn 2026.

Coleg Gŵyr Abertawe

Yn dilyn diwedd y flwyddyn defnyddiodd y Coleg fenthyciad banc o £2,000,000 gan HSBC. Mae'r benthyciad yn gweithredu ar fuddiant gradd sylfaenol ynghyd â 1.65% ychwanegol. Mae'r benthyciad yn cael ei dalu mewn rhandaliadau misol tan fis Hydref 2023, ble bydd angen ad-dalu'r benthyciad yn llawn neu ailgyllido'r cynllun.

(b) Benthyciadau eraill

	Grŵp 2018 £'000	Coleg 2018 £'000	Grŵp 2017 £'000	Coleg 2017 £'000
Ymhen blwyddyn neu lai	18	18	11	11
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	18	18	11	11
Rhwng dwy flynedd a phum mlynedd	55	55	33	33
Ymhen pum mlynedd neu fwy	40	40	26	26
Cyfanswm	131	131	81	81

Mae benthyciadau eraill yn ymwneud â benthyciad di-log Salix i ariannu gwelliannau ynni-effeithlonrwydd a gefnogir gan Lywodraeth Cymru. Mae'r benthyciad cychwynnol o £86,150 yn ad-daladwy mewn rhandaliadau chwe-misol a chaiff ei ad-dalu'n llawn erbyn 2025.

Mae hefyd yn cynnwys Benthyciad 'Invest to Save' (a gefnogir gan Lywodraeth Cymru) er mwyn cefnogi ariannu'r gwaith o osod systemau gwresogi a rheoli. Pris y benthyciad yw £60,615 ac fe'i had-delir mewn wyth rhandaliad cyfartal, bydd y benthyciad wedi'i ad-dalu'n llawn erbyn 2026.

(c) Rhwymedigaethau dan Brydlesi cyllid

	Grŵp 2018 £'000	Coleg 2018 £'000	Grŵp 2017 £'000	Coleg 2017 £'000
Ymhen blwyddyn neu lai	4	-	2	-
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	3	-	3	-
Rhwng dwy flynedd a phum mlynedd	3	-	6	-
Ymhen pum mlynedd neu fwy	-	-	-	-
Cyfanswm	10	-	11	-

Coleg Gŵyr Abertawe

19 Offerynnau ariannol

	Grŵp 2018 £'000	Coleg 2018 £'000	Grŵp 2017 £'000	Coleg 2017 £'000
Asedau ariannol				
Rhwymedigaethau ariannol a fesurir ar gost wedi'i hamorteiddio	9,039	8,803	12,911	12,199
Rhwymedigaethau ariannol				
Rhwymedigaethau ariannol a fesurir ar gost wedi'i hamorteiddio	15,500	15,560	15,576	15,243

Mae asedau ariannol sy'n offerynnai dyled yn cael eu mesur a'u hamorteiddio ar gost dyledwyr cyfyngedig (gan eithrio rhagdaliadau) ac arian parod a symiau sy'n cyfateb i arian parod.

Mae rhwymedigaethau ariannol a fesurir ar gost wedi'i hamorteiddio yn cynnwys credydwyr masnach, benthyciadau, symiau sy'n ddyledus gan bartion cysylltiedig a chredydwyr eraill.

20 Darpariaethau

	Pensiynau uwch £'000	Grŵp a Choleg			Cyfanswm £'000
		Arall £'000	Is-gyfanswm £'000	Ymrwymadau â buddion wedi'u diffinio £'000	
Ar 1 Awst 2017	1,058	88	1,146	18,840	19,986
Gwariant yn y cyfnod	(80)	-	(80)	(1,870)	(1,950)
Newid yn y cyfnod	49	5	54	(440)	(386)
Rhyddhawyd yn y cyfnod	-	-	-	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2018	1,027	93	1,120	16,530	17,650

Mae ymrwymadau â buddion wedi'u diffinio'n ymwneud â'r rhwymedigaethau o dan aelodaeth y Coleg o'r LGPS. Mae rhagor o fanylion i'w gweld yn Nodyn 26.

Mae darpariaeth y pensiwn uwch yn ymwneud â chost staff sydd eisoes wedi gadael gwasanaeth y Coleg ac ymrwymadau ar gyfer costau ad-drefnu na all y Coleg dynnu'n ôl yn rhesymol oddi wrthynt ar ddyddiad y fantolen. Mae'r ddarpariaeth hon wedi cael ei hail-gyfrifo yn unol â'r canllawiau a gyhoeddwyd gan y cyrff ariannu.

Coleg Gŵyr Abertawe

Y prif dybiaethau ar gyfer y cyfrifiad hwn yw:

	2018	2017
Chwyddiant prisiau	1.3%	1.3%
Cyfradd ddisgownt	2.3%	2.3%

21 Llif arian	Ar 1 Awst 2017	Llif arian	Ar 31 Gorffennaf 2018
	£'000	£'000	£'000
Arian parod a chyfwerth	5,754	(3,427)	2,327
Gorddrafftiau	(195)	160	(35)
Total	5,559	(3,267)	2,292

22 Cyfalaf ac ymrwymadau eraill

	Grŵp a Choleg	
	2018	2017
	£'000	£'000
Ymrwymadau wedi'u contractio ar 31 Gorffennaf	486	3,167

23 Prydlesu

Ar 31 Gorffennaf roedd isfaswm taliadau prydles y Coleg o dan brydlesi gweithredu na ellir eu diddymu fel a ganlyn:

Isfaswm taliadau prydles sy'n ddyledus yn y dyfodol	Grŵp	Coleg	Grŵp	Coleg
	2018	2018	2017	2017
	£'000	£'000	£'000	£'000
Tir ac adeiladau				
Dim mwy na blwyddyn	187	158	149	120
Mwy na blwyddyn ac nid mwy na phum mlynedd	162	150	71	30
Mwy na phum mlynedd	-	-	-	-
	349	308	220	150
Arall				
Dim llai na blwyddyn	78	72	66	66
Mwy na blwyddyn ac nid mwy na phum mlynedd	102	72	107	107
Mwy na phum mlynedd	-	-	-	-
	180	144	173	173

Coleg Gŵyr Abertawe

24 Rhwymedigaethau amodol

Ni does gan y Coleg unrhyw rhwymedigaethau amodol

25 Digwyddiadau ar ôl cyfnod yr adroddiad

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau i'w hadrodd ar ôl dyddiad y fantolen.

26 Ymrwymïadau buddion wedi'u diffinio

Mae gweithwyr y Coleg yn aelodau o ddau brif gynllun pensiwn: y Cynllun Pensiwn Athrawon Cymru a Lloegr (TPS) ar gyfer staff academiaidd a staff cysylltiedig; a Chronfa Bensiwn Dinas a Sir Abertawe (sef Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS) ar gyfer staff nad ydynt yn addysgu, a reolir gan Ddinas a Sir Abertawe. Mae'r ddau yn gynlluniau aml-gyflogwr â buddion wedi'u diffinio.

Cyfanswm cost pensiynau ar gyfer y flwyddyn -	2018 £000	2017 £000
Cynllun Pensiwn Athrawon: cyfraniadau a dalwyd	1,787	1,680
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol:		
Cyfraniadau a dalwyd	1,870	1,370
Tâl FRS 102 (28)	970	1,160
Tâl i'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr	2,840	2,530
Tâl pensiwn uwch i'r	45	26
Datganiad o Incwm Cynhwysfawr		
Cyfanswm Cost Pensiwn ar gyfer y Flwyddyn o fewn costau staff	4,672	4,236

Mae'r costau pensiwn yn cael eu hasesu yn unol â chyngor actiwariaid cymwysedig annibynnol. Prisiad gwirioneddol ffurfiol diweddaraf y TPS oedd 31 Mawrth 2012 a 31 Mawrth 2016 ar gyfer y LGPS. Roedd cyfanswm y cyfraniadau yn cyfateb i £457,000 (2016: £363,000) oedd yn daladwy i'r cynlluniau ar 31 Gorffennaf ac maent wedi'u cynnwys o fewn credydwyr.

Cynllun Pensiwn Athrawon

Mae'r TPS yn gynllun buddion wedi'u diffinio, cyfrannol, statudol a reolir gan Reoliadau Pensiynau Athrawon 2010 ac, o 1 Ebrill 2014, gan Reoliadau Cynllun Pensiwn Athrawon 2014. Mae'r rheoliadau hyn yn gymwys i athrawon mewn ysgolion a sefydliadau addysgol eraill, gan gynnwys academaïau, yng Nghymru a Lloegr a gynhelir gan awdurdodau lleol. Yn ogystal gall athrawon mewn nifer o ysgolion annibynnol ac ysgolion gwirfoddol cynorthwyedig, ac athrawon a darlithwyr mewn rhai sefydliadau addysg bellach ac uwch fod yn gymwys i gael aelodaeth. Mae aelodaeth yn awtomatig i athrawon a darlithwyr amser llawn ac o 1 Ionawr 2007 mae'n awtomatig hefyd i athrawon a darlithwyr sy'n gweithio'n rhan-amser yn dilyn eu penodi neu newid contract. Gall athrawon a darlithwyr optio allan o'r cynllun TPS.

Cyfrif Cyllidebu a Phrisio Pensiynau Athrawon

Er bod aelodau wedi'u cyflogi gan gyrff amrywiol, mae eu buddion ymddeol a buddion pensiwn eraill wedi'u nodi mewn rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf Blwydd-daliadau 1972, o'r arian a ddarperir gan y Senedd. O dan y TPS heb ei ariannu, mae cyfraniadau athrawon ar sail 'talw wrth fynd' a chyfraniadau cyflogwyr yn cael eu credydu i'r Canghellor o dan drefniadau a lywodraethir gan y Ddeddf uchod.

Mae Rheoliadau Pensiynau Athrawon 2010 yn ei gwneud hi'n ofynnol i gadw cyfrif blynyddol, sef Cyfrif Cyllidebu a Phrisio Pensiynau Athrawon, o dderbyniadau a gwariant (gan gynnwys cost y cynnydd mewn pensiynau). O 1 Ebrill 2001, mae'r Cyfrif wedi cael ei gredydu gyda chyfradd enillion gwirioneddol sy'n gyfwerth â chymryd bod y gweddi yn y Cyfrif yn cael ei fuddsoddi mewn buddsoddiadau tybiannol sy'n cynhyrchu'r gyfradd enillion wirioneddol honno.

Prisio Cynllun Pensiwn Athrawon

Cwblhawyd y prisiad actiwaraid diwethaf o'r TPS ar 31 Mawrth 2012 ac yn unol â Chyfarwyddiadau Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus (Prisiadau a Chapio Costau Cyflogwyr) 2014. Cyhoeddwyd yr adroddiad prisio gan yr Adran Addysg (yr Adran) ar 9 Mehefin 2014. Prif gasgliadau'r prisiad yw:

- gosod cyfraddau cyfraniad cyflogwyr yn 16.48% o'r tâl pensiynadwy (gan gynnwys ffioedd gweinyddol o 0.08%);
- cyfanswm rhwymedigaethau'r cynllun ar gyfer gwasanaeth hyd at y dyddiad gweithredol o £191.5 biliwn, ac asedau tybiannol o £176.6 biliwn, gan roi diffyg gwasanaeth tybiannol yn y gorffennol o £14.9 biliwn;
- capio costau cyflogwyr o 10.9% o dâl pensiynadwy.

Cafodd y gyfradd cyfraniadau cyflogwyr newydd ar gyfer y TPS ei gweithredu ym Medi 2015.

Mae copi llawn o'r adroddiad prisio a'r dogfennau ategol i'w gweld ar wefan y Cynllun Pensiwn Athrawon yn y lleoliad canlynol:

<https://www.teacherspensions.co.uk/news/employers/2014/06/publication-of-the-valuation-report.aspx>

Newidiadau i'r Cynllun

Yn dilyn adroddiad Hutton ym Mawrth 2011 a'r ymgynghoriadau dilynol â'r undebau llafur a chyrrff cynrychioliadol eraill ar ddiwygio'r TPS, cyhoeddodd yr Adran Gytundeb Terfynol Arfaethedig sy'n amlinellu'r patrwm ar gyfer TPS diwygiedig i'w weithredu o 1 Ebrill 2015.

Mae prif ddarpariaethau'r cynllun diwygiedig yn cynnwys: pensiwn yn seiliedig ar enillion cyfartalog gyrfa; cyfradd gronedig o 1/57fed; Oedran Pensiwn Arferol sy'n gyfwerth ag Oedran Pensiwn y Wladwriaeth, ond gydag opsiynau i alluogi aelodau i ymddeol yn gynharach neu'n hwyrach na'u Hoedran Pensiwn Arferol. Mae'n bwysig nodi y caiff buddion pensiwn a adeiladwyd cyn 1 Ebrill 2015 eu diogelu'n llawn.

Yn ogystal, mae'r Cytundeb Terfynol Arfaethedig yn cynnwys ymrwymiad gan y Llywodraeth na fydd y rhai sydd o fewn 10 mlynedd o Oedran Pensiwn Arferol ar 1 Ebrill 2012 yn gwneud unrhyw newid i'r oedran y gallant ymddeol, a dim gostyngiad yn swm y pensiwn a gânt pan fyddant yn ymddeol. Bydd diogelwch trosiannol pellach hefyd, wedi'i dapro dros gyfnod o dair blynedd a hanner, i bobl a fyddai'n dair blynedd a hanner y tu allan i'r diogelwch 10 mlynedd.

Daeth rheoliadau i rym ar 1 Ebrill 2014 o ran rhoi'r TPS diwygiedig ar waith. Dechreuodd y cynllun diwygiedig ar 1 Ebrill 2015.

Roedd cyfanswm o £1,787,000 (2017: £1,680,000) o gostau pensiwn wedi cael ei dalu i'r TPS yn ystod y flwyddyn.

Safonau Adrodd Ariannol 102 (28)

O dan y diffiniadau a osodwyd yn FRS 102 (28.11), mae'r TPS yn gynllun pensiwn aml-gyflogwr. Nid yw'r Coleg yn gallu adnabod ei gyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun.

Yn unol â hynny, mae'r Coleg wedi manteisio ar yr eithriad yn FRS 102 ac wedi cyfrif am ei gyfraniadau i'r cynllun fel pe bai'n cynllun cyfraniadau wedi'u diffinio. Mae'r Coleg wedi amlinellu uchod yr wybodaeth sydd ar gael ar y cynllun a'r goblygiadau i'r Coleg o ran y cyfraddau cyfraniadau disgwylidig.

Coleg Gŵyr Abertawe

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae LGPS Dinas a Sir Abertawe yn gynllun buddion wedi'u diffinio a ariennir, ac mae'r asedau yn cael eu dal ar wahân mewn cronfeydd a weinyddir gan

Awdurdod Lleol Dinas a Sir Abertawe. Cyfanswm y cyfraniadau a wnaed ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2018 oedd £2,410,000 (2017:

£1,820,000) ac o'r cyfanswm hwn roedd £1,870,000 (2017: £1,370,000) yn gyfraniadau gan gyflogwyr a £540,000 (2017: £450,000) yn gyfraniadau gan gyfloegion.

Yn ogystal, mae'r Coleg yn talu cyfandaliad arian ar gyfer y diffyg gwasanaeth yn y gorffennol.

1 Ebrill 2014 i 31 Mawrth 2015 - £164,400

1 Ebrill 2015 i 31 Mawrth 2016 - £170,800

1 Ebrill 2016 i 31 Mawrth 2017 - £177,500

Y cyfraddau cyfrannu a gytunwyd hyd at 31 Mawrth 2017 yw 15.4% ar gyfer cyflogwyr ac maen nhw'n amrywio o 5.5% i 12.5% ar gyfer cyflogeion, yn dibynnu ar gyflog. Mae'r actiwari wrthi'n penderfynu cyfraddau ar gyfer 1 Ebrill 2017 ymlaen (sy'n cynnwys elfen er mwyn bodloni'r diffyg gwasanaeth y gorffennol) fel a ganlyn:

1 Ebrill 2017 i 31 Mawrth 2018 – 21.7%

1 Ebrill 2018 i 31 Mawrth 2020 – 21.8%

Ar 26 Hydref 2018, trosglwyddwyd yr Uchel Lys ddyfarniad oedd yn ymwneud â chynlluniau pensiwn buddiannau diffiniedig Grŵp Bancio Lloyds. Daeth y dyfarniad i'r casgliad y dylid y cynlluniau gydraddoli buddianau pensiwn dynion a menywod mewn perthynas ag isafswm budd-daliadau pensiwn gwarantiedig (GMP). Bydd angen i'r Llywodraeth ystyried y canlyniad hwn ar y cyd ag ymgynghoriad diweddar y Llywodraeth ar fynegeio GMP mewn cynlluniau sector cyhoeddus cyn dod i gasgliad ar unrhyw newidiadau sydd eu hangen i gynlluniau LGPS.

Prif Ragdybiaethau Actiwaraidd

Mae'r wybodaeth ganlynol yn seiliedig ar brisiad actiwaraidd llawn o'r gronfa ar 31 Mawrth 2016 wedi'i ddiweddarau i 31 Gorffennaf 2018 gan actiwari annibynnol

	Ar 31 Gorffennaf 2018	Ar 31 Gorffennaf 2017	Ar 31 Gorffennaf 2016
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	3.6%	3.5%	3.3%
Cynnydd mewn pensiynau yn y dyfodol	2.1%	2.0%	1.8%
Cyfradd ddisgownt ar gyfer rhwymedigaethau'r cynllun	2.8%	2.6%	2.4%
Rhagdybiaeth chwyddiant (CPI)	2.1%	2.0%	1.8%
Newid pensiynau i gyfandaliadau	80%	80%	80%

Mae'r rhagdybiaethau marwolaeth cyfredol yn caniatáu ar gyfer gwelliannau mewn cyfraddau marwolaeth yn y dyfodol. Dyma'r disgwyliad oes tybiedig wrth

	Ar 31 Gorffennaf Blynedd	Ar 31 Gorffennaf Blynedd
<i>Yn ymddeol heddiw</i>		
Dynion	22.9	22.9
Menywod	24.5	24.4
<i>Yn ymddeol mewn 20 mlynedd</i>		
Dynion	24.6	24.5
Menywod	26.3	26.2

Coleg Gŵyr Abertawe

	Gwerth Teg ar 31 Gorffennaf 2018 £'000	Gwerth Teg ar 31 Gorffennaf 2017 £'000
Offerynnau Ecwiti	35,473	31,889
Bondiau'r llywodraeth	5,100	4,614
Eiddo	2,087	2,019
Arian parod	1,994	1,154
Bondiau corfforaethol	371	370
Arall	1,345	1,154
Cyfanswm gwerth teg asedau'r cynllun	46,370	41,200
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun	3,840	3,480

Y symiau a gynhwysir ar y fantolen o ran y cynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio yw:

	2018 £'000	2017 £'000
Gwerth teg asedau'r cynllun	46,370	41,200
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(62,900)	(60,040)
Pensiynau net (rhwymedigaeth)/ased (Nodyn 20)	(16,530)	(18,840)

Y symiau a gydnabyddir yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr o ran y cynllun yw:

	2018 £'000	2017 £'000
Symiau a gynhwysir mewn costau staff		
Cost bresennol y gwasanaeth	2,840	2,530
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol	-	-
Cyfanswm	2,840	2,530
Symiau a gynhwysir mewn llog a chostau cyllid eraill		
Cost llog net	460	570
	460	570

Y swm a gydnabyddir mewn Incwm Cynhwysfawr Arall

Adenillion ar asedau'r cynllun pensiwn	2,750	2,580
Enillion/(Colledion) profiad sy'n codi ar ymrwymadau buddion wedi'u diffinio	990	4,850
Y swm a gydnabyddir mewn Incwm Cynhwysfawr Arall	3,740	7,430

Coleg Gŵyr Abertawe

Symudiad mewn (rhwymedigaeth)/ased budd wedi'i ddiffinio net yn ystod y flwyddyn

	2018	2017
	£'000	£'000
(Rhwymedigaeth)/ased budd wedi'i ddiffinio net yn y cynllun ar 1 Awst	(Rhwym	(24,540)
Symudiad yn y flwyddyn:	Symudia	
Cost gyfredol y gwasanaeth	(2,840)	(2,530)
Cyfraniadau gan y cyflogwr	1,870	1,370
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol	-	-
Llog net ar y (rhwymedigaeth)/ased wedi'i ddiffinio	(460)	(570)
Enillion neu golled actiwaraid	3,740	7,430
(Rhwymedigaeth)/ased budd wedi'i ddiffinio net ar 31 Gorffennaf	(16,530)	(18,840)

Cysoniad Asedau a Rhwymedigaethau

	2018	2017
	£'000	£'000
Newidiadau yng ngwerth presennol ymrwymadau buddion wedi'u diffinio		
	60,040	61,500
Ymrwymadau buddion wedi'u diffinio ar ddechrau'r cyfnod		
Cost gyfredol y gwasanaeth	2,840	2,530
Cost llog	1,550	1,470
Cyfraniadau gan gyfranogion y Cynllun	540	450
Enillion a cholledion profiad ar ymrwymadau buddion wedi'u diffinio	(990)	(4,850)
Amcangyfrif buddion a dalwyd	(1,080)	(1,060)
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol	-	-
Cwtogiadau a setliadau	-	-
Ymrwymadau buddion wedi'u diffinio ar ddiwedd y cyfnod	62,900	60,040

Newidiadau yng ngwerth teg asedau'r cynllun

	41,200	36,960
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cynllun		
Llog ar asedau'r cynllun	1,090	900
Adenillion ar asedau'r cynllun	2,750	2,580
Cyfraniadau gan y cyflogwr	1,870	1,370
Cyfraniadau gan gyfranogion y Cynllun	540	450
Amcangyfrif buddion a dalwyd	(1,080)	(1,060)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y cyfnod	46,370	41,200

Mae Track Training Limited wedi gweithredu cynllun pensiwn NEST ers Tachwedd 2016. Dyma gyfraniadau'r cwmni i'r cynllun:

- 1% o dâl pensiynadwy nes 5 Ebrill 2018
- 2% o dâl pensiynadwy o 6 Ebrill 2018 i 5 Ebrill 2019
- 3% o dâl pensiynadwy o 6 Ebrill 2019 ymlaen.

Cyfanswm cyfraniadau'r flwyddyn oedd £18,000 (2016/17: £11,000). Cyfanswm taladwy ar ddiwedd y flwyddyn oedd £6,000 (2016/17: £4,000).

27 Trafodion parti perthynol

Oherwydd natur gweithrediadau'r Coleg a chyfansoddiad y Corff Llywodraethu sy'n deillio o sefydliadau sector cyhoeddus a phreifat lleol, mae'n anochel y bydd trafodion yn digwydd gyda sefydliadau y gall fod gan aelod o'r Corff Llywodraethu fudd ynddynt. Mae pob trafodiad sy'n cynnwys sefydliadau o'r fath yn cael eu cynnal ar hyd braich ac yn unol â rheoliadau ariannol a gweithdrefnau caffael arferol y Coleg.

Cyfanswm y costau a dalwyd i'r Llywodraethwyr neu ar eu rhan yn ystod y flwyddyn oedd £1,989; 2 lywodraethwr (2017: £1093; 2 llywodraethwr). Mae hyn yn cynrychioli costau teithio a chynhaliadau a chostau eraill allan o boced a godir wrth fynd i gyfarfodydd Llywodraethwyr a digwyddiadau eraill yn eu capasiti swyddogol.

Nid yw'r un Llywodraethwr (ac eithrio'r Pennaeth neu lywodraethwyr staff) wedi derbyn unrhyw daliad cydnabyddiaeth neu daliadau wedi'u hepgor gan y Coleg neu ei is-gwmnïau yn ystod y flwyddyn (2017: Dim).

Dyma'r trafodion parti perthynol:

	Incwm	Gwariant	Incwm	Gwariant
	2018	2018	2017	2017
	£'000	£'000	£'000	£'000
Dinas a Sir Abertawe	183	117	160	134
Meirion Howells Project Management	-	-	-	7

Mae gan y Coleg dau Lywodraethwr sydd hefyd yn Gynghorwyr sy'n cynrychioli Dinas a Sir Abertawe. Mae incwm a gwariant y flwyddyn yn gysylltiedig â'r ddarpariaeth o wasanaethau addysgiadol.

Meirion Howells yw cyn-berchennog a Chyfarwyddwr rheoli prosiect Meirion Howells ac mae'n dal i wneud gwaith ymgynghori achlysurol ar ran y busnes. Mae gwariant y flwyddyn yn ymwneud â chyflenwi gwasanaethau rheoli prosiect.

Coleg Gŵyr Abertawe

28 Symiau a dalwyd fel asiant

Y Gronfa Ariannol Wrth Gefn

	2018	2017
	£'000	£'000
Grantiau cyrff ariannu – symiau heb eu gwario o'r flwyddyn flaenorol	2	22
Grantiau cyrff ariannu – cymorth dysgwyr yn ôl disgrisiwn	491	491
	<hr/>	<hr/>
	493	513
Talwyd i fyfyrwyr	(478)	(496)
Costau gweinyddu	(15)	(15)
	<hr/>	<hr/>
Balans heb ei wario ar 31 Gorffennaf	-	2

I fyfyrwyr yn unig y mae grantiau cyrff ariannu ar gael. Mae'r grant cymorth dysgwyr yn ôl disgrisiwn yn ymwneud â'r Gronfa Ariannol Wrth Gefn a dim ond gweithredu fel asiant talu y mae'r Coleg ar ran Llywodraeth Cymru. Yn yr amgylchiadau hyn, mae'r grantiau a'r taliadau cysylltiedig felly wedi'u heithrio o'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr.

29 Digwyddiadau arwyddocaol

Ym mis Hydref 2016, achoswyd difrod sylweddol i'r prif bloc addysgu ar gampws y Coleg yn Nhycoch gan dân. Dros y flwyddyn, mae'r Coleg wedi bod yn adfer y cyfleusterau a ddifrodwyd wrth hefyd ddarparu lle amgen dros dro er mwyn parhau i addysgu myfyrwyr.

Yr effaith ar ganlyniadau'r Coleg ar gyfer y flwyddyn oedd:

	2018	2017
	£'000	£'000
Derbyniadau yswiriant mewn perthynas ag eitemau a godir ar y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr	756	3,132
Derbyniadau yswiriant mewn perthynas ag asedau gosodedig newydd	874	720
	<hr/>	<hr/>
Derbyniadau yswiriant ar gyfer y flwyddyn	1,630	3,852

O'r swm uchod, roedd £992,000 wedi'i gynnwys o fewn dyledwyr ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r Coleg yn disgwyl i gyfanswm cost y cost cael ei dalu gan yswirwyr y Coleg.

Mae asedau gosodedig gyda gwerth llyfr net o £491,000 wedi'u dileu o ganlyniad i'r tân.